

★A★S★D★

Z OBSAHU 4. ČÍSLA

Ještě není pozdě!
Jak se Židé stali opět národem
C. H. Spurgeon — pokračování
Bible — základ naší víry
Škola modlitby
Hledání ztraceného umění
Umění myslet
Rodiče a dospívající dítě
Mysliš si, že máš železně zdraví?
Mysli na své srdce!
Pravda o pekle
Je Ježíš ještě s Tebou?
Utopený orel
Manželská diplomacie
Usiluj o dokonalost

72

ZNAMENÍ DOBY

V duši mi zní...

*V duši mi zní tóny té sladké písně,
při které slova zní jen jak dutý zvon.
Věty a slova základy jsou vratké
v té písni, které Bůh udává tón.*

*Beze slov, němě stojím před svým Bohem,
z každého kvítku hledí na mne jeho tvář,
a s každým dchnutím v jeho stvoření mnohém
na zemi padá jeho lásky zář.*

*Ó, velký Bože, kdy porozumím tomu,
proč tvoje velká moudrost zemi stvořila,
proč mohu k nebi znovu vysílat své, „domů“!
proč tvoje láska krev pro mne prolila.*

*V duši mi zní tóny té sladké písně,
té písně písní, z lásky prýšticí;
ze srdce odchází i každý náznak tísně,
a spolu s ní schnou slzy na lici.*

KAREL ŠPINAR

JEŠTĚ NENÍ POZDĚ

NEJDRAMATIČTĚJŠÍ ÚSEK evangelií je líčení událostí před ukřižováním Páně a popis jeho smrti. V událostech kolem kříže se setkáváme také s jiným mužem, o kterém se zmiňuje už starozákonní prorok Izaiáš, když ve své 53. kapitole píše o utrpení Pána Ježíše Krista: „...jeho hrob patří bohatému...“ Pisatelé evangelií se o bohatém Židu Josefu z Arimatie mnoho nezmiňují. Ale byl to jeho nový hrob, do kterého položili mrtvého Ježíše. Z toho mála, co z evangelií o Josefovi víme, si utváříme jasný obraz zbožného muže. Jestliže nám o něm Písmo dává zprávu, že „byl muž dobrý a spravedlivý“ (Luk 23, 50), pak jím opravdu byl, i když nestál přímo mezi Ježíšovými učedníky, ale nalézal se v prostředí Ježíšových nepřátel. Byl členem nejvyšší židovské rady. Tenkrát to znamenalo vysoké společenské postavení státního úředníka. Svému postave-

ní a bohatství vděčil za velký společenský vliv a vážnost. Nestává se často, aby lidé na vysokém místě společenského života byli upřímně zbožní. O Josefu z Arimatie to však potvrzuje přímo Písmo svaté. Čekal s dalšími zbožnými své doby na Mesiáše, vysvoboditele Izraele. Byl to Ježíšův tajný učedník.

Umíme si jistě představit, jak zasedá v židovské radě, kde bývalo zvykem mluvit otevřeně. Mluvílo se tam často o Ježíšovi a jeho působení. Mnohokrát se tam Josef setkal s odporem proti Tomu, kterého tajně miloval. Židovská rada se stavěla stále ostřeji proti Ježíšovi, stále hlasitěji se ozývaly názory, aby byl zlikvidován. — „Svodí zástupy“, „...ať raději jeden člověk zemře, než aby celý národ zahynul“. Nakonec se sjednotili na usnesení: Ježíš musí zemřít. „Necháme-li ho tak, všichni uvěří v něho; a my ztratíme

u lidí svůj vliv. Přijdou Římané a vezmou nám naše místo...“ (Jan 11, 48) Jinými slovy: přijdou Římané, zbaví nás moci a zruší nejvyšší radu. Báli se ztratit časné věci, báli se o své pohodlné zaměstnání a na život věčný nemysleli; a proto ztratili oboje. V 70. roce po Kr. při dobytí Jeruzaléma Římany bylo zničeno všechno, nezůstal doslova kámen na kameni.

Jenom dva členové rady tenkrát nehlasovali: Josef z Arimatie a Nikodém. Když byl nad nevinným Ježíšem vynesena tak nespravedlivý rozsudek, cítili už jasně, že jsou v nepřátelském táboře, že jejich místo by mělo být jinde, na druhé straně. Rádi by tu křivdu nějak napravili. Místo toho museli bezmocně přihlížet, jak špatní lidé za peníze svědčí falešně proti Kristu. S tímto podlým obchodem Josef nemohl souhlasit, ale nemohl mu ani zabránit. Bylo mu líto poštvaného lidu, který žádal Ježíšovu smrt. Vždyť on jako člen rady věděl nejlépe, proč musí Ježíš zemřít.

To jediné, co snad mohl ještě učinit a co už měl vlastně udělat dávno, bylo čestné přiznání se k onomu zavrženému Ježíši z Nazareta. Když Josef z Arimatie se konečně odhodlal k tomuto rozhodnutí, Ježíš už nežil. Bylo už pozdě, aby projevil svou víru? Bylo pozdě přiznat se k Ježíši ve chvíli, když už visí na kříži? Josef z Arimatie prožíval asi těžké chvíle. V jeho nitru bouřil spravedlivý hněv proti zlobě, nespravedlnosti a zkeřnosti kněží a soudnímu násilí. K tomu se přidružila i lítost, že se už dříve nepřiznal otevřeně ke Kristu. Bylo už opravdu pro něho pozdě?

Snad se umíme trochu vcítit do jeho rozervaného stavu, do jeho vnitřní bíd, ale cítíme i něco z jeho rozhodnosti, když šel k Pilátovi a prosil o tělo Ježíšovo. Evangelista Marek používá termín: „...odvážně vešel k Pilátovi...“ Jak si mohl vůbec troufat, on — význačný člen rady a pravověrný Žid — vejít k pohanovi do jeho domu? Vždyť musel přece vědět, že se tím poskvrní a znečistí. A k tomu ještě bezprostředně před začátkem tak velkého židovského svátku! A co si asi tak myslel Pilát, když viděl před sebou stát člena vysoké rady, té rady, která tak fanaticky žádala Ježíšovu smrt, a teď tu jeden z rady stojí a prosí o mrtvolu popraveného? To všechno byly velmi nepříznivé okolnosti k vyznání, že také Josef patří k Ježíši. Mělo to vůbec smysl přiznávat se k někomu, kdo už je mrtev?

Člen vysoké rady se na to neptal. Bylo mu lhostejné, co si o něm lidé pomyslí. Nezalekl se ani myšlenky, že jím budou ostatní kolegové v úřadě pohrdat. Nikdo mu už nemohl zabránit, aby aspoň dobrým skutkem odčinil tu velkou křivdu spáchanou na Kristu. Vešel k Pilátovi, dostal povolení sejmut tělo a pochovat je.

Provázejme Josefa z Arimatie na cestě od Piláta k městské bráně a odtud až na Golgotu. Jak asi toužil po slovu útěchy; ale ústa Spasitele se neotvírala. Spravedlivý byl mrtev. Beránek Boží zemřel za hříchy světa. Musel zemřít, aby svou krví zaplatil za viny všech lidí. Zdali si toho byl vědom Josef z Arimatie? Jedno věděl: nevinný člověk musel umřít. Až třetího dne Ježíš vstane z hrobu, zesílí i Josefova víra a probudí se v něm nová naděje. Teď však smutně kráčí směrem na Golgotu a za chvíli nato opatrně snímá mrtvé tělo s kříže. Pomáhá mu při tom Nikodém, kolega v úřadě a nyní i bratr

v Kristu, jeden, který nezvedl ruku, když se hlasovalo o Ježíšově smrti. V této hodině u kříže se oba veřejně přiznávají, že patří k Ježíšovým učedníkům. Před chvílí ještě doléhaly k umírajícímu Vykupiteli nadávky a posměch. Teď však byl v dobrých rukou. S láskou mu prokazovali oba jeho tajní učedníci službu, která patřila příbuzným nebo nejbližším přátelům. Josef koupil jemné plátno a Nikodém sto liber aloe a myrhy. Konečně se oba mužové prokázali jako Ježíšovi následovníci; a k tomu ve chvíli, kdy rozhodně nebylo ctí přiznat se k popravenému. Toto odvážné počínání je formuje a dělá cele následovníky Ježíše Krista.

Podobně tomu bylo později v prvotní křesťanské církvi. Lidé, od kterých by to nikdo nečekal, přiznávali se k zmrtvýchvstalému Ježíši. Vždyť za takovou víru se nikdo nemusí stydět. Vědomí, že Ježíš jako vítěz nad smrtí je naším přítelem, spojencem a ochráncem, by nám mělo dávat vyrovnanost a životní jistotu.

Dnes už nemusíme oplakávat mrtvého Spasitele, protože náš Spasitel žije. On, který na Golgathě umírá jako obětní Beránek, vstupuje na nebesa, aby se stal naším veleknězem v nebeské svatyni: „Máme takového velekněze, který se posadil po pravici trůnu velevnosti v nebesích, koná kněžskou službu ve svatyni, a to ve svatostánku pravém, který postavil Hospodin, a ne člověk“. (Žid

8, 1. 2) Ale kříž z Golgaty zůstává na naší zemi dál symbolicky vztyčen mezi námi hříšnými lidmi a burcuje nás, napomíná nás a vybízí nás k následování Pána Ježíše. Na kříži stála napsaná vina popraveného. Na Ježíšově kříži je přibita i moje a tvoje vina, pro kterou musel Ježíš zemřít: Od Golgaty odcházíme svobodní, amnestovaní, protože Ježíš vzal naši vinu na sebe. Je to důkaz, jak velice nás miluje. A teď nás volá mezi své učedníky. Je to jediná cesta ke štěstí, jediný způsob, jak se stát šťastným člověkem a získat život věčný. Ještě není pozdě. Nebylo pozdě ani pro Josefa z Arimatie ani pro Nikodéma, i když se k Ježíši mohli přiznat dříve.

Skutečnost, že pokud trvá doba Boží milosti, není pozdě, se dočítáme v Písmu často. Ten marnotratný syn z podobenství, o kterém vypráví Pán Ježíš, se rozhodne vrátit se zpět k otci. Otec, který ještě žije, ho přijímá. Nebylo pozdě k návratu, k pokání ani k odpuštění. Nebo učedník Petr, který Krista několikrát zapřel, přichází s lítostí ke svému Pánu. Ještě nebylo pozdě. Pán Ježíš mu odpouští, když Petr vyznává, že svého Pána miluje z celého srdce. Ani pro nás není pozdě, ať žijeme jakýmkoli hříšným životem. Přemůžeme-li svoje pyšné srdce a přijdeme-li k Pánu Ježíši takoví, jací jsme, přijme nás také. Ještě není pozdě. Pokud je Ježíš v nebeské svatyni naším veleknězem a přímlov-

cem, není pro nikoho pozdě. Přijde však chvíle, a podle naplněných proroctví to má být za krátkou dobu, kdy Ježíš přestane být naším orodovníkem. Symbolicky řečeno svlékne roucho velekněze, aby oblékl roucho soudcovské. Pak přijde osobně na naši zemi podruhé, už ne do betlémských jeslíček, ale jako Pán pánů a Král králů, přijde jako soudce, aby odplatil každému podle jeho skutků. A pak už bude pozdě.

Dnes však, kdy ještě trvá doba milosti pro náš svět, není pozdě pro nikoho. Smíme přijít k Pánu Ježíši, a on nám dá život, který nekončí. Josef z Arimatie i Nikodém se ale museli osobně rozhodnout. Museli se k Ježíši veřejně přiznat. To je podmínka života věčného. Pán Ježíš to zdůrazňuje slovy: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před svým Otcem, jenž je v nebesích. Kdo mne však zapře před lidmi, toho zapřu také já před svým Otcem nebeským.“ (Mat 10, 32. 33) Při jiné příležitosti připomíná svým učedníkům znovu: „Kdo se bude stydět za mne a za má slova v tomto cizoložném a hříšném pokolení, za toho se bude stydět také Syn člověka, až přijde v slávě Otce svého a se svatými anděly.“ (Mar 8, 38)

Josef z Arimatie i Nikodém se tedy rozhodli vyznat. Neváhali. Následujeme jejich příkladu, pokud je čas. Dnes ještě není pozdě.

*Slyš, Pán Ježíš tebe volá, proč jen otálíš?
Často slyšels hlas ten libý: kdy se obrátíš?
Dlouho, dlouho váháš, meškáš; nač tak čekáš jen?
Brzo život uplyne ti, zajde spásy den.*

*Neodkládej! Pán tě volá, obrať se už dnes.
Dnes mu srdce, duši svoji i své hříchy nes.
Pán tě volá, neotálej, teď je vhodný čas.
Nevíš, zda tě zítra bude Ježíš volat zas.*

*Dnes však ještě pozdě není; ó proč otálíš?
Ježíš zve tě, prosí, volá; pojď jen, pojď jen již!
Viz tu lásku, viz ty rány, vrať se k němu jen!
Dnes tě volá, dnes tě přijme, dnes je spásy den.*

Tajemství štěstí je: Očekávat málo od lidí, nic od sebe a všechno od Boha.

Charakter dokazuje svou jakost v tom, jaké kolem sebe vytváří ovzduší.

Život křesťana nespočívá v tom, že dělá neobyčejné věci, ale v tom, že dělá obyčejné věci neobyčejně.

Existuje mnoho křesťanů, pro které Kristus znamená nic. Dost je těch, pro které je Kristus něco, ale je málo těch, kterým je Kristus všechno! Čím je pro tebe?

Největším hříchem proti bližnímu není nenávisť, ale lhostejnost vůči němu!

Dokonalost se dosahuje maličkostmi, ale dokonalost není maličkost.

Velikým vítězstvím v lidském životě je odpustit tomu, kdo mi ublížil, zůstat přítelem toho, který přátelství zradil a zachovat věrnost tomu, jenž ji porušil.

Tvoje bible a Ty.

PROROCKÉ SYMBOLY

V bibli je velmi často používána obrazná řeč, symboly, podobenství a metafory. Její četní autoři byli básníci, kteří v ní jedinečným a poutavým způsobem vyjádřili hudbu svého srdce.

Tak např. v knize Soudců vypravuje Ge-deonův nejmladší syn báji, jak se stromy sešli k důležité poradě. Byla tam oliva, fík, víno a bodlák. A právě bodlák posléze řekl stromům: „Jestliže mne opravdu berete za krále, pojdte, odpočívajte pod stínem mým. Pakli ne, vyjdi oheň z bodláku a spal cedry libánské.“ (Soud 9, 8-15)

Je zde pěkné podobenství, jež mělo velký význam pro všechny, kteří je slyšeli.

Podobný příběh se objevuje ve 2 Král 14, 9, kde „bodlák, který byl na Libánu, poslal k cedru libánskému, řka: Dej dceru svou synu mému za manželku. V tom šlo tudy zvíře polní, kteréž bylo na Libánu, a pošlapalo ten bodlák.“ Je jasné, že něco takového nemůže bodlák učinit. Pisatel chtěl popsat někoho, koho nechtěl jmenovat.

Slovo Boží je přirovnáno k svíci nebo světlu, k pokrmu a chlebu, k medu, zlatu, ohni, ke kladivu, meči a dokonce i k dešti a sněhu!

Uvedme si několik veršů, ve kterých se tyto výstižné metafory nalézají:

Svíce: „Svíce nohám mým je slovo tvé, a světlo stezky mé.“ (Žalm 119, 105)

Pokrm: „Ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem, vycházejícím z úst Božích.“ (Mat 4, 4; srovnej Job 23, 12)

Zlato a med: „Bázeň Hospodinova čistá, zůstávající na věky, soudové Hospodinovi praví, a k tomu i spravedliví. Mnohem žádostivější jsou než zlato, a než mnoho ryzího zlata, sladší než med a střed z plástů.“ (Žalm 19, 10, 11)

Oheň: (Slovo Hospodinovo) je v srdci mém jako oheň hořící, zavřený v kostech mých.“ (Jer 20, 9)

Kladivo: „Zdaliž není slovo mé takové jako oheň, dí Hospodin, a jako kladivo, rozrážející skálu?“ (Jer 23, 29)

Meč: „Vezměte také přílbu spásy a meč Ducha, to jest slovo Boží.“ (Ef 6, 17)

Sníh a déšť: „Nebo jako prší déšť nebo sníh s nebe, a zase se tam nenavracuje, ale napájí zemi, a činí ji plodivou a úrodnou, takže vydává símě rozsívajícímu a chléb jedoucím, tak bude slovo mé, kteréž vyjde z úst mých. Nenavrátní se ke mně prázdno, ale učiní to, což mi se líbí, a prospěšně to vykoná, k čemu je posílám.“ (Iz 55, 10, 11)

Je možné, aby Slovo Boží bylo vhodné představeno všemi těmito nejrůznějšími symboly? Zajisté. Vždyť každý symbol poukazuje na něco, co bychom jinak dobře nepostřehli, a tak se vlastně stává zdrojem nového světla.

Dalším příkladem pro použití symboliky jsou různé obrazy použité pro Ježíše Krista.

Je označován nejrůznějšími jmény, z nichž každé má zvláštní význam:

Uhelný kámen: Ef 2, 20; 1 Petr 2, 6

Denice: 2 Petr 1, 19

Jitřenka: Zjev 22, 16

Beránek Boží: Jan 1, 29-36

Chléb života: Jan 6, 35

Světlo světa: Jan 8, 12

Živý kámen: 1 Petr 2, 4

Lev z pokolení Judova: Zjev 5, 5

Dobrý pastýř: Jan 10, 11

Kníže pastýřů: 1 Petr 5, 4

Kromě těchto symbolických označení jsou uvedeny i Ježíšovy přímé přívlastky jako Boží Syn, Syn člověka, Spasitel, Vysvoboditel, Rádce, Prostředník, Bůh silný, Otec věčnosti, Kníže pokoje, Velekněz, Požehnaný, Touha všech národů, Král králů a Pán pánů.

Pomocí těchto symbolů poznáváme rysy Kristova charakteru, které bychom jinak ani neocenili. Každý z nich je podnětem pro další samostatné studium jeho osobnosti, jež nás přenáší do přítomnosti Boží slávy.

Na poli proroctví se však uplatňuje nejzvláštnější symbolika, a jistě právem.

Přijde-li při čtení bible do druhé kapitoly knihy Danielovy, pak zjistíš, že v ní je popsán velký, kovový obraz. Prorok Daniel připomíná babylónskému králi Nabuchodonozorovi jeho sen a říká:

„Ty, králi, viděl jsi, a aj, obraz nějaký veliký (obraz ten byl znamenitý a blesk jeho náramný) stál naproti tobě, kterýž na pohledění byl hrozný. Toho obrazu hlava byla ze zlata výborného, prsa jeho a ramena ze stříbra, břicho jeho i bedra jeho z mědi, hnátové jeho z železa, nohy z částky ze železa a z částky z hlíny. Hleděls na to, až se utrhл kámen, kterýž nebýval v rukou, a udeřil obraz ten v nohy jeho železné a hliněné, a potřel je. A tak potřebo je spolu železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a bylo to všecko jako plevy z placu letního, a zanesl to vítr, takže místo jejich není nalezeno. Kámen pak ten, kterýž udeřil v obraz, učiněn jest horou velikou, a naplnil všecku zemi.“ (Dan 2, 31-35)

Jaký dramatický je to výjev! Tento popis by mohl sloužit jako předloha pro scénář fantastického filmu. Zde však každá část měla smysl, a to nejen pro Nabuchodonozora, ale pro celý svět a dokonce i pro dnešní generaci.

Z výkladu, který Daniel dal Nabuchodonozorovi, vidíme, že obraz představoval stručný přehled celých příštích světových dějin. První čtyři části sochy totiž představovaly za sebou jdoucí světové říše. Většina historiků souhlasí s tím, že to byly čtyři velmoci starověku: Babylón, Médo-Persie, Řecko a Řím.

Tak jako byly nohy a prsty obrazu „z částky ze železa a z částky z hlíny“, tak mělo být

i čtvrté království - Řím - rozděleno. A to se skutečně stalo.

V sedmé kapitole této knihy objevíš novou skupinu symbolů. Zde jsou národy představeny jako „šelmy“. Babylón není uveden jako zlatá hlava, ale jako lev s křídly orla. Médo-Persie je znázorněna medvědem, Řecko pardálem a Řím je „šelmou čtvrtou, strašlivou a hroznou a velmi silnou“.

Symbol „rohu“ nám představuje novou mocnost. Ze souvislosti poznáváme, že je to velká nábožensko-politická moc, která se v dějinách objevila po pádu pohanského Říma. (Viz Daniel, 7, 24, 25)

V osmé kapitole Danielově se symbolika opět mění. Prorok zde vidí „skopec se dvěma rohy“, a později kozla, který „přicházel od západu na svršek země a žádný se ho nedotýkal na zemi, a ten kozel měl roh znamenitý mezi očima svýma.“ (Dan 8, 5)

V téže kapitole se dovídáme i o významu těchto symbolů. Čteme, že skopec představuje krále Médo-Perského a „kozel chlupatý“ krále řeckého. Velký roh je podle vysvětlení bible samé u tomto případě „první král“. (Dan 8, 20, 21) První král nemůže být nikdo jiný než slavný Alexandr Veliký, jehož život je v dalších verších jasně předpověděn.

Zamyslíme-li se nad knihou Zjevení, obdivujeme množství jejích pestrých symbolů, kterým mnozí lidé vůbec nerozumí. Pochopit je, není ovšem složité. Jakmile si ověříme nejdůležitější symboly, zapadnou ostatní již poměrně snadno tam, kam patří.

V první kapitole vidíme Krista, jako by se procházel mezi sedmi svícny. Zpočátku nám to snad připadá zvláštní. Ale svícny zde jsou pouze obrazem církve, jež mají být světlem v okolní temnotě světa.

V páté, šesté a sedmé kapitole se dočítáme o otevření sedmi pečeti, z nichž v prvních čtyřech je řeč o čtyřech jezdci na koních. Musí to být rozhodně symboly. Ale čeho? Tímto obrazem je mimořádně stručně a přesně předpověděn úpadek církve ze stavu dávné čistoty až k úplné zkaženosti, kdy mučila a zabíjela právě Kristovy následovníky.

V 8.-11. kapitole nalezneme ještě podivnější symboly. Tentokrát to jsou troubící andělé, kteří přivolávají na zem hrozná neštěstí. Zdá se to nepochopitelné, dokud si neuvědomíme, že tyto obrazy nastiňují vznik a postup barbarských národů, které značně přispěly k zániku římské říše.

Ve 12. kapitole je pravá Boží církev představena jako žena, „oděná sluncem, mající měsíc pod nohama svýma a na hlavě korunu s dvanácti hvězdami“, které rozhodně poukazují na dvanáct apoštolů. Tato žena má dítě, jímž je bezesporu Ježíš, Syn Boží. V dalších verších se objevuje „veliký ryšavý drak“, který „ocasem svým strhl třetinu hvězd s nebe a svrhl je na zem“. To poukazuje jasně na činnost satana, který kdysi v nebi vyvolal velkou vzpouru, svedl mnoho andělů a uvedl na svět hřích.

Jakmile máme správný výklad těchto

symbolů, nemůžeme přehlédnout mimořádně důležitý bod této dvanácté kapitoly. Je v ní poukázáno na původ hříchu, na pozadí velkého sporu mezi Kristem a satanem a na pravou příčinu pronásledování dítek Božích ve všech dobách.

Snad se nyní zeptáš, proč se pisatel bible nevyjadřovali srozumitelněji? Nebylo by lepší, kdyby používali méně symboliky a více přímé řeči?

Symbolická řeč byla zvláště za Janových dnů velmi opodstatněna. Jako římský vězeň byl na ostrově Patmos ve velmi povážlivé situaci. Napsal toho o zániku Říma tolik, že by ho byli popravili. Bůh mu vše zjevil v obrazech a on tak mohl své věřící potěšit, že jejich římské pronásledovatelé budou posléze přemoženi.

Římská stráž možná měla dojem, že Jan jako senilní stařec píše na pergamen ne-

smysly. A zatím to bylo mohutné poselství důvěry a naděje pro Boží lid.

Dnes dějiny potvrzují pravdivost Janových předpovědí. Chápeme, jak předivně Bůh zjevil tyto věci a jak moudré a vhodné byly jeho symboly.

Jsi-li v pokušení přejít prorocké knihy bible, poněvadž jsou zdánlivě nesrozumitelné, počkej ještě chvíli. Budeš-li chtít porozumět všem obrazným výrazům, nepůjde to tak rychle. Nepřestaneš-li však bibli trpělivě studovat, zazáří ti z této nejvzácnější části Božího slova velké světlo. A osvíti nejen tvé momentální, ale i budoucí problémy.

Právě v těchto zdánlivě nesnadných knihách Bůh zjevil budoucnost. Máme zde „přepnou řec prorockou, kteréžto že dbáte jako svíce v temném místě svítící, dobře činíte, až by se den rozednil, a dennice vzešla v srdcích vašich“. (2 Petr 1, 19)

MILOSLAV ŠUSTEK

C. H. SPURGEON

kazatel s apoštolským duchem

(Pokračování)

V londýnském sboru v ulici New Park hledali schopného a horlivého kazatele. V prosinci roku 1853 byl Spurgeon pozván kázat v této modlitebně. Názozy posluchačů na jeho kázání nebyly jednotné, ale skutečností bylo, že od samého začátku Spurgeony vy práce počet návštěvníků stoupal. Nebylo mu ještě dvacet let, když byl povolán na toto odpovědné místo. Bylo to však Boží povolání; další léta podala o tom důkaz.

Charles se těžce loučil se svým malým sborem. Slyšel hlas svého Mistra: „Jeď na hlubinu a rozestři síť své k lovení!“ (Lukáš 5, 4) V pokoře se sklonil před Božím příkazem a věřil, že Bůh mu dá sílu ke splnění velké úlohy. Týden od týdne přibývalo návštěvníků při bohoslužbách. Modlitebna měla 1200 sedadel, která však brzy nepostačovala. Jednoho večera, když se obrovský zástup lidí těsnil kolem kazatelny, zvolal Spurgeon: „Vírou padly zdi Jericha, vírou padne i tato zadní stěna!“ Krátce nato bylo opravdu rozhodnuto zbourat zadní stěnu a rozšířit modlitebnu. V době úprav se věřící shromažďovali v hale Exeter. I tato mnohem větší hala byla zaplněna. Mnozí se však tzv. kazateli-chlapci posmívali a nenáviděli jej. Ale Bůh jej povolal a v těžké době jej posiloval.

Psal se rok 1854. Spurgeon nepůsobil v Londýně ještě ani celých dvanáct měsíců, když tu vypukla asijská cholera. Rodina za rodinou jej zvala k loži nemocných. Téměř každý den stál nad hrobem někoho z věřících. S mladistvou horlivostí se věnoval návštěvě nemocných. Volali jej lidé různého postavení a různého vyznání. Byl velmi unaven a sklíčen, když viděl kolem sebe tolik smutku a bolesti. Domníval se, že jeho břímě je příliš těžké a že je nebude moci unést. Zdálo se mu, že každým okamžikem pod ním padne. V této době jej Bůh povzbudil a posílil prostým způsobem. Jednoho dopoledne se Spurgeon vracel zase z jednoho pohřbu.

Jeho pozornost náhle upoutal papír, který byl přilepen na okno obuvnického krámu. Na něm byla napsána tato slova: „Pán je moje bezpečí. Nejvyšší je moje útočiště. Nepotká tě žádné zlo a žádná rána se nepřiblíží k tvému stánku.“ Tato slova zapůsobila okamžitě na jeho srdce. Chopil se vírou tohoto místa z bible. Cítil se v bezpečí, osvěžen a opášen nesmrtelností. Navštívoval dále umírající v klidném a mírném duchu a nebál se žádného nebezpečí. Děkoval vždy Boží Prozetelnosti za to, že mu poslala tento verš z výkladního okna do cesty.

Čím horlivěji však pracoval pro Pána, tím více nepřátel přibývalo. Jeden kazatel, který si potrpěl na svou důstojnost, nechtěl vystoupit na žádnou kazatelnu, kterou prý Spurgeon během posledních šesti měsíců znesvětil. Pokorný Boží sluha se tomu musel často srdečně zasmát. Jednou vymysleli o něm příhodu, že prý sjel po zábradlí schodů na kazatelnu, aby znázornil pád hříšníka do pekla. Pak se prý po tomtéž zábradlí šplhal nahoru, aby znázornil pomalou a namáhavou cestu křesťana vzhůru.

Modlitebna v ulici New Park brzy nestáčila i když byla rozšířena. Pronajali znovu halu Exeter. Roku 1856 používali hudební síň v Surrey Garden k večerním pobožnostem, neboť nával na kázání byl obrovský. Při první pobožnosti začali nepřátelé evangelia úmyslně křičet, že hoří. Toto volání způsobilo hrozný zdesnění. Více než osmi tisíc osob, které byly v sále, se zmocnil strach a všichni se řítili ke dveřím. Ve strašné tlačnici bylo na kamenných schodech severozápadního schodiště sedm lidí ušlapáno a dvacet osm raněných dopraveno do nemocnic. Spurgeon zůstal stát na kazatelně a snažil se lidi uklidnit. Podařilo se mu to jen částečně. Ukončil pobožnost, aniž by byl něco tužil o smrtelných případech. Velmi brzy se to však dověděl. Úžasně napětí tohoto okamžiku a žal nad ztracenými lidskými životy jej srazily k zemi. Zdálo se, že ho veškerá odvaha opouští. Byl nesmírně sklíčen. Musel jít ven a být sám. Jednoho dne se procházel v zahradě svého přítele. Byl s účastí pozorován, neboť se obávali o jeho život. Byl tak zesláblý, že se nemohl ani modlit, ani číst Písmo. Tu mu při procházce zahradou přišla na mysl slova Písma: „Proto jej také Bůh vyvýšil a dal mu jméno nad všechna jména.“ Řekl si: „Jsem ubohý vojín, který byl raněn v bitvě a nyní leží v při-

kopu. Tu však jede kolem můj Král na vítězném voze a u něho je všechno v nejlepším pořádku, neboť on je Král králů a Pán pánů.“ Zdálo se mu, jako by se vzpřimoval v příkopu, a zvolal: „Buď pochváleno tvé slavné jméno!“ V tomto okamžiku se vrátily jeho síly. Šel domů a pravil: „Cítím se úplně dobře a mohu opět kázat!“ Za několik dní kázal na tento text, který tak početně zapůsobil na jeho srdce. Cítil, že ať žije nebo umírá, patří Kristu a nikdo mu nemůže vzít tuto jistotu a radost. Kristus žije, kraluje a vítězí a přijde soudit živé i mrtvé!

Spurgeon byl dokonce obviněn, že byl příčinou neštěstí v hudební síni. Obec však pečovala o postižené při onom neštěstí. Pobožnosti byly přeloženy z večera na dopoledne, aby se zabránilo podobné panice. Obrovská budova hudební síně byla týden co týden přeplněna a lid tím toužebněji naslouchal Slovu Božímu. Deset tisíc lidí proudilo do haly, galerie byly plné a všechno tu bzučelo jako v úlu. Každý se snažil získat nejlepší místo k sezení, až nakonec nebylo jediné sedadlo volné. Když vystoupil Spurgeon na kazatelnu, nastalo hrobové ticho. Jako magnetickým řetězem držel kazatel téměř dvě hodiny pozornost svých posluchačů. Jeho silný, ale milý hlas slyšelo každé ucho. Mluvil prostě, ale mocně, důvěrně i deklamátorsky. Mluvil k srdci, ale zbraněmi evangelia mocně bojoval proti pobožnostkárství, pokrytectví, pochlebování, pyše a tajným hříchům. Všichni cítili a věděli, že tu stojí před nimi muž beze lsti, upřímný Boží služebník.

V hudební síni však v neděli večer začaly pravidelné světské zábavy. Spurgeon nechtěl táhnout společně jho s nevěřícími. A tak se zase vrátili do haly Exeter. Stalo se něco zvláštního. Hudební hala krátkou dobu nato opravdu shořela. Nebylo to jen zlomyslné volání nepřátel: Hoří! Na památku evangelizačního díla zde konaného postavil tu Spurgeonův sbor pamětní síň.

Roku 1857 nastalo povstání v Indii. V krystalovém paláci konal 23letý Spurgeon pobožnost. Před 23 000 posluchačů mluvil s velkou vážností a směrností. Po kázání byl tak vyčerpan, že si doma okamžitě lehl do postele a spal plně 24 hodiny. Pak byl opět čerstvý jako předtím. Při této pobožnosti dosáhl vrcholu, pokud mluvíme o vnější stránce. Bůh mu dosud stále zehnal. Měl však pro něj připraveno ještě mnohem více požehnání. (Pokračování příště)

JAK SE ŽIDÉ STALI OPĚT NÁRODEM

Když Asyřané odvedli v 8. století př. Kr. obyvatele Izraele do zajetí, a když Babylónané o více než sto let později zničili království judské, znamenalo to dočasný konec obou židovských národů. Království izraelské zmizelo nadobro, zatímco obyvatelé jižního království prožili v zajetí duchovní obrodu. Pod vedením velkých vůdců a proroků zkoumali dějiny minulosti a rozhodli se, že v budoucnu budou jednat lépe. Radikálně skoncovali s dosavadním uctíváním pohanických bohů, začali se klanět jedině pravému Bohu nebo a země a dodržovali přísné Mojžíšovy zákony.

V roce 539 př. Kr. rozdrtil Kýrus Veliký babylónskou říši. Liberální vláda ariánských Peršanů převzala správu nad mnoha zeměmi, jež tvořily babylónskou říši a tato změna ve vedení světa přinesla Židům i ostatním národům velký zisk. Kýrus byl laskavý a štědrý panovník. Povolil jim návrat do vlasti, kde si směli opět vybudovat chrám, obnovit bohoslužby a žít pod perskou správou jako národ. Tisíce Židů využilo tohoto povolení, vrátili se do zpuštěné vlasti a založili nový národ. Jejich území se stalo provincií „za řekou“, kde ležela celá Sýrie a Palestina. Judská provincie byla opravdu malá. Vždyť ji ve skutečnosti tvořilo jen hlavní město Jeruzalém s přílehlými městečky v jeho nejbližším okolí.

Nejenom v historických knihách Ezdráš a Nehemiáše, ale i v prorockých knihách Aggea, Zachariáše a Malachiáše jsou zprávy o tom, jak se Židé po vyhnanství opět rozmohli. Je zde sice uvedeno několik podrobných událostí, ale ty nám nedávají povšechnou znalost dějin v té době. A právě tak neúplné a ojedinělé je i světlo, které nám na události oné doby vrhá archeologie. Hlavním důvodem, proč jsou tyto psané doklady tak vzácné, je skutečnost, že v této době se psalo jen na materiál podléhající zkáze — na papyrus a kůži. Tento materiál ve vlhkém podnebí Palestiny, Sýrie a Mezopotámie nemohl přežít. Obyčej, psát klínovým písmem na prakticky nezníčitelné tabulky, uplatňoval se pouze v babylónské provincii perské říše. Proto se naše archeologické důkazy z této doby převážně omezují na několik klínových tabulek z Mezopotámie, několik dokladů z kůže a papyrusu, které se uchovaly v suchém podnebí Egypta, a na ojedinělé nálezy, vykopané v židovské vlasti, v Palestině.

Zpráva o Kýrově výnosu, který Židům umožnil návrat do vlasti a znovuvybudování chrámu, je zaznamenána v druhé knize Paralipomenon 36, 22, 23, u Ezdráš 1, 1—4 a 6, 3—5. Původní výnos a jeho opisy byly nesporně napsány na kůži nebo na papyrusu a zmizely, aniž je naděje, že by se originál našel. Kýrův vlivný postup však neposloužil pouze Židům. Zdá se, že byly vydány obdobné výnosy, které posloužily i jiným národům, jak o tom svědčí doklad klínového písma, známý jako „Cýrův váleček“. Tento slavný nápis, který je dnes v Britském muzeu, mluví o tom, jak Kýrus zvítězil nad Babylónem a prohlašuje, že babylónský bůh Marduk jej vyvolil za vládce světa. Kýrus v tomto dokumentu píše, že po

shlednutí celé země jej Marduk jmenoval budoucím panovníkem světa. Dále tvrdí, že ho Marduk doprovázel v jeho vojenských taženích, v nichž dobyl města Babylóna, zničil babylónskou říši a založil novou, perskou říši. Prohlašuje, že Babylónané byli rádi, že to tak dopadlo, a že ho s radostí přijali jako svého vysvoboditele a vládce. V tomto nápisu dále uvádí, že přikázal, aby se do původní vlasti vrátili lidé, kteří byli babylónskými králi odvedeni, že obnovil jejich svatyně a vrátil jim do chrámů náboženské předměty, jež jejich dřívější páni odvezli.

Srovnáme-li tento dokument s biblickou zprávou o Kýrově výnosu pro Židy, setkáváme se s příbuznými výrazy i s podobným obsahem. V bibli Kýrus tvrdí, že „Jahve, Bůh nebe“ dal mu království celé země. Kýrus byl moudrý panovník a věřil, že na jeho straně jsou nejrůznější národní božstva. Proto mluvil k Babylónanům po jejich způsobu, a v obyčejném nápisu uvádí, že Marduk si ho vyvolil za vládce světa. Na židovských dokladech, adresovaných Izraelitům, zase tvrdil, že jejich Bůh, Jahve, si ho vyvolil za světovládce. Výnos, vydaný pro Židy, jim poskytoval výhody, věnované i jiným národům. Tak např. umožnil zavlaceným Židům, aby se vrátili do vlasti, aby obnovili stavbu svého chrámu a vrátil jim veškeré předměty, které jim Babylónané z předešlého chrámu ukradli. Pověstný „Cýrův váleček“, který je do krajnosti podobný biblickému výnosu, dokazuje, že není důvodu k pochybnostem o biblické zprávě, jež uvádí Kýrův výnos pro Židy.

Totéž můžeme říci o několika dalších — nanejvýš příznivých výnosech, obsažených v knihách Ezdráš a Nehemiáše. Čteme tam, že Darius I. i Artaxerxes vydali dekrety, které Židům nesmírně prospěly. Tyto královské výnosy se zmiňují o zvláštnostech židovského náboženství a prozrazují důvěrou znalost země a náboženství Židů, že mnozí vědci v minulosti pochybovali o jejich věrohodnosti. Zdálo se jim neuvěřitelné, že by se perští králové tak podrobně zabývali židovskou bohoslužbou a jejich obyčejí, jak to z výnosů vysvítá. Mnozí byli přesvědčeni, že jedná-li se vůbec o historické skutečnosti, musel originál vypadat docela jinak a že si jej Židé upravili. Po objevu tzv. Velikonočního papyrusu na nilském ostrově Elefantině padají jakékoli pochybnosti o věrohodnosti těchto dekretů.

Na tomto ostrově zaměstnávali Peršané jako pohraniční stráž četu židovských vojáků. Ti tam zanechali velký archiv dokladů z papyrusu. Jeden dokument, který se na neštěstí dochoval jen v útržcích, obsahuje dopis hlavního perského správce v Egyptě, adresovaný Židům na Elefantině. Je v něm obsažen výnos Dária II. z roku 419 př. Kr., který jim byl předán a který je vyzývá, aby věrně slavili svátek nekvašených chlebů. Dále pojednává o některých podrobnostech židovských obřadů v souvislosti s tímto svátkem; zakazuje Židům pracovat 15. a 21. měsíce Nisan a pít pivo či jíst cokoli kvašeného. Tuto slavnost měli slavit přesně podle předpisu.

Kdyby tento výnos byl zaznamenán v bibli, byl by dávno odsouzen jako padělek, protože málokterý učenec by byl ochoten uznat, že perský král by měl zájem o podrobnosti židovských bohoslužeb, jak to dokazuje Velikonoční papyrus. Nemůže však být pochyb o jeho věrohodnosti, protože papyrus našli archeologové při vykopávkách na Elefantině. Tím je dokázáno, že perští králové vydávali výnosy, zevrubně pojednávající o obřadných bohoslužbách, a že nelze pochybovat o pravosti perských dopisů, uvedených u Ezdráš v 6. a 7. kapitole a u Nehemiáš ve 2. kapitole. Musíme ovšem předpokládat, že výnosy sestavili židovští experti v perské státní správě a vydali je pak jménem perského krále. Zůstává faktem, že Velikonoční papyrus z Elefantiny dokazuje, že výnosy uvedené u Ezdráš a Nehemiáš byly skutečně vydány.

Starozákonní knihy z doby po vyhnanství ukazují, že za perské vlády se několik Židů dostalo ke cti, slávě a bohatství. Někteří měli vysoký úřad, jako např. Mardocheus, který se stal za Xerxa vysokým úředníkem v Susan, nebo Nehemiáš, jenž byl osobním číšníkem Artaxerxa I. Při vykopávkách, které před několika desetiletími prováděla pensylvánská universita ve starobylém městě Nippur, byl nalezen v sutinách archiv velké bankovní firmy. Archeologové tam objevili stovky klínových tabulek z archivu firmy „Synové Murašu“, která existovala za vlády krále Artaxerxa I. a Dária II. Nejsou to nějaká zajímavá literární díla. Jde pouze o obchodní doklady o peněžitých půjčkách, převodu movitého majetku a o prodeji a koupi různých přírodních produktů a zboží.

Z tohoto archivu jsou uveřejněny tři svazky textu, který dokazuje, že k zákazníkům a dodavatelům firmy „Synové Murašu“ patřilo mnoho Židů. Tito Židé půjčovali i dlužili velké částky peněz, vystupovali jako svědkové finančních převodů apod. Z toho je zřejmé, že za perských králů Artaxerxa I. a Dária II. se mnoho Židů v Nippur domohlo neobvyklého bohatství a úcty.

Zajímavá je také skutečnost, že na každém desátém dokladu této firmy je uvedeno jméno Marduka, což převedeno z klínového písma znamená Mardocheus. Mimořádně hojný výskyt tohoto jména dokazuje, že jméno Mardocheus bylo v oněch dobách velmi populární. Tento úkaz nám vysvětluje kniha Ester. Dočítáme se v ní o povýšení „Mardochea, sedícího u brány“ na prvního úředníka vlády. Jakmile se tento Žid proslavil, dávali mnozí rodiče svým dětem jméno tohoto vlivného úředníka. Ale toto jméno bylo pro Židy tak zvláštní a neobvyklé, že záhy od něho upustili. Mezi Židy, uvedenými v dokladech firmy „Synové Murašu“ z doby Dária II. nejmenoval se již ani jeden Mardocheus.

V této souvislosti stojí za zmínku objev klínové tabulky ze Susan, umístěné dnes v berlínském muzeu. V tomto dokladu je zmínka o Mardocheovi, který za Xerxa zastával místo státního úředníka. Zdá se, že to není nikdo jiný, než Mardocheus z knihy Ester.

Dále jsou dispozici dokumenty, které se našly na nejrůznějších místech Egypta. I ty

to vrhají zajímavé světlo na různé osoby z doby po exilu. Ve zmíněném elefantinském papyrusu je zmínka o veleknězi Jochanovi v Jeruzalémě, o němž mluví Nehemiáš (12, 22). V těchto dokladech je i jméno zarytého nepřítele Sanbalata (Neh 6, 1 nn), jakož i další popis jeho osoby, který v bibli uveden není. Nehemiáš se nerozepisuje o úřední pravomoci Sanbalata, ale pouze praví, že to byl vysoký úředník v Samaří. Z elefantinských dokumentů poznáváme, že Sanbalat byl skutečně guvernérem provincie

Samaří. Byl to tedy Nehemiášův kolega, a jako nepřítel byl krajně nebezpečný.

V nedávných letech se také objevily zprávy o dalších dvou Nehemiášových nepřátech. Gesem, kterého Nehemiáš prostě nazývá „arabský“ (Neh 2, 19 nn), byl vlastně král arabského kmene Lyhianitů. Potvrzuje to nápis na kameni, který se našel v arabské oáze El-Ula a nápis, vyrytý do stříbrné misky, nalezené v Egyptě. Dnes rovněž víme, že Tobíáš, kterého Nehemiáš označil jako „služebníka Ammonitského“, byl hla-

vou vlivné zajordánské rodiny. Jeden jeho potomek byl za Ptolemaie ve styku s egyptským králem, a dodával mu exotickou zvěř pouště. Tobíášův rodinný zámek byl objeven v zajordánském údolí, a nedávno se na tomto místě začalo s vykopávkami. Jméno Tobíáš je vytesáno velkými hebrejskými písmeny do skal poblíž zámku.

Zmínili jsme se jenom velmi stručně o několika málo archeologických důkazech, které nám přibližují dobu po vyhnanství a osoby v ní žijící.

UMĚNÍ MYSLET

V první polovině našeho století psychologické bádání přesvědčivě dokázalo, že náš život je utvářen způsobem myšlení, na který jsme si zvykli, a že myšlenky mají mnohem mocnější vliv než se všeobecně domníváme. Psycholog Fouillée objevil velmi významnou skutečnost, že myšlenky jsou spoutanou energií, z níž dříve nebo později mohou vzejít činy. Z tohoto důvodu je správné myšlení předpokladem pro umění žít.

Přemýšleli jste již někdy o tom, proč a jak probíhá proces našeho myšlení? Zvířata jsou toho pravděpodobně sotva schopna. Zdá se, že někteří představitelé vyšších zvířecích druhů mohou trochu přemýšlet a volit mezi dvěma možnostmi. Vcelku však jejich rozhodování bude závislé na určitých tělesných a duševních podmínkách. Je patrně vlastností lidí, obzvláště „více vyvinutých lidí“, že mohou svobodně provádět volbu a stanovit dobu pro svou činnost, aby tato činnost byla pro ně co možná nejvýhodnější. Jakmile zadržíme naše činy, začínají pracovat naše myšlenky. Naše první reakce například na políček by jistě byla ta, abychom jej okamžitě vrátili. Tento impuls můžeme však ovládnout a svým svalům poručit, aby zůstaly v klidu, ba dokonce můžeme zahájit úvahy o všech možných následcích takového činu. Můžeme se dokonce postavit na mravně velmi vysoké stanovisko a vzpomenout si na slova evangelia, která nás vyzývají, abychom zlé opláceli dobrým, abychom nastavili levou tvář, když nás někdo udeří na pravou. Tak tedy odsouváme náš vlastní čin a vyhrazujeme si právo změnit jej tak, jak se nám to bude zdát účelným. Toto je ovšem výsledkem myšlenkové činnosti.

Z toho vidíme, že myšlení mimořádně silně ovlivňuje náš každodenní život, neboť myšlení je druhem sebekázně. Někdy nám to připadá velmi těžké nevrátit ránu nebo přivítivě odpovědět na urážku. Pouze myš-

lení nám umožňuje zpomalit jednání takovým způsobem. Plně si uvědomujeme význam toho, co říkáme; neboť v uvedeném příkladě naše jednání ve skutečnosti jen odsuzujeme a tedy je nepotlačujeme. Jako v oboru fyziky, tak i zde nevzniká něco nového a také se nic neztrácí. Dokonce i síla, která nás vede k činu, zůstává skrytá a připravená, aby se později opět objevila a působila, k čemuž někdy může dojít teprve po deseti nebo dvaceti letech. My jsme svou prudkou reakci pomocí sebekázně pouze potlačili, a jak říkají psychologové — zušlechtili. Naše myšlenky jsou podle toho jakýmsi akumulátorem sil, na jehož obsahu závisí naše jednání.

Pokračujeme však důsledně v těchto úvahách! Myslíme proto, poněvadž považujeme za nutné, se zřetelem na určitý cíl, přizpůsobit své jednání zvláštním okolnostem a zásadám. Komu jde o toto, ten se samozřejmě snaží dávat myšlenky na první místo a jednání až na druhé místo. Jen tak budou jeho skutky úspěšné, budou odpovídat požadavkům společenského života a přinesou co možná nejvíce dobra. Není proto divu, že rozsah myšlení je neobyčejně široký a že se jím zabývá velmi mnoho lidí: vědci, filosofové, duchovní a pedagogové. Jejich nejvznešenější úkol spočívá v tom, aby jasně mysleli a aby i své bližní naučili jasnému myšlení. Neomezují se přitom ovšem jen na pouhé uvažování, nýbrž musejí kromě toho ještě pozorovat, provádět pokusy a v souhlasu s tím vším také jednat. Přesto je vlastním výsledkem jejich činnosti vždy určitá myšlenka nebo určitý závěr, který nám poskytuje možnost plánovat a připravovat naše činy a předvídat jejich následky. Takto můžeme náš život učinit hodnotnějším a úspěšnějším.

Nikdy nezapomenu na to, co řekl můj profesor filosofie na závěr jedné své přednášky: „Pánové, prostudovali jsme zákony myšlení a prozkoumali jsme, co mysleli jiní před námi. Nyní víme, že filosofie je umění myslet stále jasněji a jasněji, abychom mohli jednat ještě lépe než dříve.“ Tak je tomu ve

skutečnosti! Naše jednání musí být určováno zásadami, které jsme uznali za správné. To je nejnaléhavější požadavek našeho století. Pozorovali jste již, co je požadováno v současné době? Přesnost a jistota! Lidé dnes trpí nemocí — pokud je to vskutku vůbec nějaká nemoc — která spočívá v tom, že se o všem pochybuje. Minulost se nám zdá primitivní, naivní a dětinská. Touha po vědeckosti, která se prosazuje bez ohledu na to, zda se jedná o dobro nebo zlo, dělá z nás badatele. Dnešní generace je zvědavá a to právem, neboť musí překonávat nejtěžší problémy, musí se vypořádat s chaotickými poměry, které je sotva možno uvést do normálního pořádku. Poněvadž jsme si zvykli na to, že před námi vystávají stále nové a spletité situace, vážíme si zvláště vysoce významu jistoty. Tuto skutečnost může ilustrovat krátký příběh, který se jednoho dne odehrál v laboratoři profesora Duclauxa. Dr. Roux, později proslulý vědec, byl tehdy ještě mladým studentem a pracoval poprvé v laboratoři. Dostal od Duclauxa zcela malé množství bílého prášku s příkazem, aby provedl analýzu. Roux se za malou chvíli vrátil a řekl: „Pane profesore, myslím, že je to síran mědi.“

„Milý příteli,“ odpověděl Duclaux, „opakujte svou analýzu!“

Roux tak učinil a za krátkou dobu předstoupil opět před svého profesora a znovu řekl: „Věřím, že je to síran mědi.“

Nato ho poslal Duclaux podruhé zpět, přičemž poznamenal: „Musíte tedy pokus udělat ještě jednou, milý příteli!“

Roux pohněvaně přibouchl za sebou dveře a zůstal dvě hodiny v laboratoři. Když se pak objevil před svým učitelem, řekl mu s potlačovanou zuřivostí: „Pane profesore, je to síran mědi.“

„Ano, můj drahý příteli, to je správné, je to skutečně síran mědi,“ potvrdil Duclaux a dodal: „Pamatujte si však, prosím, toto: v chemii se nesmíme spokojovat s mýněním nebo vírou, rozhoduje jen to, co přesně víme.“

Není to s námi také tak? Žádáme jistotu, protože jsme přesyceni polovičatostmi, jež našemu životu neposkytují žádný základ. Jak často jsme již stáli váhavě na křižovatce a kdoví co všechno bychom dali za to, kdyby nám někdo s přesvědčivou jistotou ukázal směr, jímž bychom měli jít! V mnoha případech jsme se rozhodli podle našich nejlepších poznatků, ale pak jsme zjistili, že naše volba přece jen nebyla správná. Snad bylo již dokonce příliš pozdě obrátit se a dát se na správnou cestu. Z toho můžeme vidět, jak je důležité, zvláště pro mladé lidi, aby uměli myslet jasně a logicky. Proto by se mělo myšlení dítěte, mladého muže a mladé dívky usměrňovat a vyvinout v umění myslet, které přihlíží ke skutečnosti, že myšlenky, jež jsou dnes „zasety“, přinesou své „plody“ později. Konec konců spočívá život jen v tom, aby se naše myšlenky staly hmatatelnými a viditelnými. Dříve či později projevují se tyto myšlenky v dobrých nebo špatných skutcích.

Pojďme ještě o krok dále. Jestliže náš život je realizací našich myšlenek, z čeho se pak vytvářejí naše myšlenky? V této souvislosti si musíme všimnout jedné zvláštnosti naší paměti; tato zvláštnost je mnoha lidem neznámá — naše paměť si vzpomene — i když se to zdá být překvapující — na všechno bez výjimky.

Nyní se určitě na mne sesypou námitky: od vás, paní, protože jste minulý týden v tramvaji zapomněla deštník; od vás, pane, protože jste někým založil nějakou důležitou adresu nebo jste zapomněl na prosbu své manželky; od vás, mladý muži, protože jste si při závěrečné zkoušce mohl vzpomenout jen na polovinu toho, co jste studoval. Je pravdou, ovšem, že všechny vzpomínky neutkvějí ve vědomí a také to není vždy možné libovolně si je uvědomit. Přece však jsou tyto dojmy někde uchovány a určité okolnosti způsobují, že se zcela neočekávaně opět vynoří. Případ, který uvádí Ribot ve svém díle o chorobách paměti, může nám to potvrdit. Jedna stará služka těžce onemocněla. Při záchvatech zimnice odřikávala hebrejsky celé kapitoly z bible. Tento podivuhodný jev byl prošetřen a zjistilo se, že ona žena byla asi po 20 let ve službě u nějakého faráře, který měl ve zvyku chodit sem tam po pokoji a hlasitě číst hebrejsky ze Starého zákona. Služebná faráře sice slyšela číst, ale nevěnovala tomu ani tu nejmenší pozornost. Přesto se však čtená slova hluboce vryla do její paměti a vynořila se teprve o mnoho let později v důsledku onemocnění.

Cokoliv vidíme nebo slyšíme, všechno zanechává v nás nesmazatelnou stopu. Celé naše myšlení se zakládá na našich smyslových vjemech, dojmech a pocitech, krátce na vlivech, jímž jsme kdykoliv byli vystaveni: na naší čtenosti, na divadelních představeních, která jsme procítili, jakož i na všech našich dosavadních úvahách. Všichni jsme již jistě dělali sněhové koule. Kutálíme-li takovou docela malou sněhovou kouli po sněhu, brzy narůstá do velkých rozměrů. Není to názorný obraz našeho života? I my vlečeme s sebou všude celou naši minulost. Ustavičně je přítomná v našem nitru. Všechny naše vlastnosti jak dobré, tak i špatné. Náš vkus, naše cíle a činy, jsou plodem všeho toho, co se událo v životě našem i v životě našich předků. Musíme pochopitelně brát v úvahu i dědičnost a původ.

V čem tedy spočívá umění myslet? Zcela prostě v tom, abychom do našeho nitra nechali proniknout jen hodnotné dojmy tak, aby se tyto staly součástí naší duše a mohly sloužit k vytváření našeho charakteru a života.

Rozumní lidé si vybírají svou potravu s co největší pečlivostí. Vědí totiž, že se jejich tělo buduje z potravy, která se mu přivádí, a že na tom také závisí jejich zdravotní stav. Se stejnou pečlivostí měli bychom postupovat, když se jedná o naši duševní a duchovní potravu. Náš život se opírá o naše myšlenky, tyto se však skládají z duševní potravy, kterou přivádíme našemu duchu. Naše myšlení — to je skutečné jádro naší duše a je do jisté míry také tkáně celého našeho života. Proto nikdy nemůžeme dostatečně ostražitě bdít nad složením naší duševní potravy, na níž přece závisí naše myšlení.

Zde nutno říci ještě něco o nepřátelích myšlení, kteří chtějí uspávat bdělost naší duševní kontroly.

Na prvním místě je to duševní únava. Zdá se, že vyčerpaný člověk dovoluje představám a myšlenkám, aby přicházely a odcházely bez dostatečné kontroly. Přitom se

však zřejmě nejedná o únavu mozku, jehož buňky — jak se tvrdí — nejsou vůči únavě citlivé; únavu u duševního pracovníka způsobuje spíše nesprávná péče o tělo, neboť nedostatek pohybu škodí krevnímu oběhu, stejně tak jako vydýchaný vzduch v pracovní místnosti, přílišné namáhání zraku při čtení, vadné osvětlení, jakož i spěch a vzrušení, s nimiž je práce někdy spojena. Jistěže existuje hygiena myšlení a jejím účelem je objevovat pro duševního pracovníka nejpriznivější materiální a duševní podmínky, jako je například uvolnění držení těla, přívod dostatečného množství kyslíku, správné osvětlení, klid, dobrá nálada apod.

Dalším nebezpečným nepřitelem myšlení jsou předsudky. V důsledku naší výchovy a všech možných vlivů vytvořili jsme si určité představy a vyvinuli jsme si zcela vlastní osobní názory na různé věci. Někdy pozorujeme, jak je těžké vzdát se svého již jednou utvořeného mínění a vžít se do situace druhého člověka. Jestliže jsme se již jednou rozhodli, pak se obvykle zdráháme přezkoušet náš úsudek. Dejme tomu, že před námi jsou dvě hádající se osoby. Bezpochyby jste si jako nestranný pozorovatel již dávno všiml, že by se tyto lidé mohli shodnout ve svých názorech, kdyby se vynasnažili zaujmout stejné stanovisko. Protože se však obě strany nevzdávají svých předsudků, je dorozumění mezi nimi naprosto vyloučeno. William James objasnil tuto skutečnost příkladem: „Stojíte před dubem obrácen směrem ke kmenu, na jehož zadní straně se nachází veverka. Protože ji chcete pozorovat, jdete opatrně kolem kmene. Veverka si však všimla vašeho pohybu a pohybuje se ve stejném tempu jako vy kolem kmene. Znamená to, že vy jdete kolem veverky? To závisí zcela na vašem způsobu, jak posuzujete věci. Připouštíte-li že se pod chozením kolem kmene má v daném případě rozumět to, že se nacházíte jednou severně, podruhé zase východně, pak jižně a konečně i západně od veverky, pak jistě máte pravdu. Jste-li naproti tomu toho názoru, že byste měl vidět bříško veverky, pak její bok a potom hřbet a konečně i druhý bok, pak to znamená právě to, že kolem zvířátka nechodíte. Z takových nesouhlasů ve způsobu pozorování pramení často naše spory.“

Vynasnažíme se tedy vyjasnit si při diskusních sporech nejdříve pojmy. Měli bychom vždy projevovat nedůvěru ke všem hotovým formám myšlení a měli bychom — nezávisle na směrech našeho vkusu a osobních náklonností — pečovat o dar nepředpojatého hledání pravdy, který je tak vzácný. Jak je známo, musel již mnohý člověk drazé zaplatit za to, že byl průkopníkem a reformátorem a že bojoval proti předsudkům své doby. Galilei je toho význačným příkladem. Před ním a po něm existovali hrdinové ducha, kteří své přesvědčení pokládali za dražší než svůj život. Byla k tomu nutná odvaha, aby člověk opustil vyšlapanou cestu a aby se postavil proti předsudkům svého století. Všechny velké duchovní a mravní pokroky si však vyžádaly tuto cenu.

I četba se může za určitých předpokladů stát nepřitelem myšlení. Kdybychom chtěli znát všechny knihy, které se tisknou v nějaké zemi během jednoho roku, museli bychom jich zpracovat několik tisíc. Přidejme k tomu ještě tisícovky novin a časopisů, které vycházejí během jednoho měsíce, a pak nám bude jasné, jaká spousta tištěného slova přímo zaplavuje naše století. Tato přemí-

ra by ovšem nebyla ničím špatným, kdyby všichni autoři opravdu měli co říci. Zde mám především na mysli některou brakovou literaturu, vydávanou u nás v první polovině tohoto století a v mnohých zemích dodnes. Bylo by však lépe, kdyby tito autoři v nitru své duše skryli to, co se odvážili vynést na denní světlo. Při pohledu na tato laciná díla s vábivými tituly je čtenář při své volbě jen zmaten. Je proto nutné, aby si z této hojnosti literatury vybral vždy to, co v něm vzbudí zdravé a hodnotné myšlenky. Je pravda, někdo může namítnout: „Proč tak špatně mluvit o něčem, co nám umožňuje

strávit několik příjemných hodin? Vždyť život sám o sobě je tak nudný, únavný a smutný. Vždyť je opravdu nutno z takového života čas od času uprchnout a utéci se do říše fantazie.“

Nechápete, že právě tento útek ze skutečnosti, toto vzdání se opravdového života, způsobuje tolik škody? Skutečný život vypadá ve srovnání s životem románových hrdinů často fádni. Radosti každodenního života jsou vzácné a jeho povinnosti naproti tomu bolestivé. Kdyby v takovém případě člověk mohl zapomenout to, co četl! Ale stopy přečteného zůstávají, jsou nezníčitelné. Vzpomínka působí ve skrytu dále a pozvolna

proměňuje naši povahu, naše cíle a naše představy. Samozřejmě, mobilizací sil našeho vědomí budeme více či méně klást odpor šíření podobných vlivů. Přesto zůstává skutečností, že se v nás něco změnilo a že nevíme, kam může vést taková vnitřní proměna.

O umění myslet napsal apoštol Pavel krásná slova určená křesťanům Filipenským: „...kterékoli věci jsou pravé, kterékoli poctivé, kterékoli spravedlivé, kterékoli čisté, kterékoli milé, kterékoli dobropověstné, jestli která ctnost, a jestli která chvála, o těch věcech přemýšlujte.“

M. T.

✦ TĚLO - CHRÁM DUCHA ✦

*Myslíš si,
že máš*

ŽELEZNÉ ZDRAVÍ?

Lékaři říkají, že na první místo v seznamu vrahů je možno uvést rakovinu, srdeční choroby a úrazy. Dr. R. H. známý lékař a psychiatr se čtyřicetiletou praxí tvrdí, že tři skuteční vrahové jsou ve všech domácnostech, dílnách a kancelářích. Podle jeho odhadu toto moderní trio každoročně skosí množství lidí, kteří mohli ještě radostně žít a pracovat. Jsou to tito „zloduchové“:

Kalendář — poněvadž nám neustále neúprosně připomíná různé termíny a přibývání let. Působí napětí a úzkost. Jak moderní tyran visí v kancelářích i v kuchyních a připomíná nám, že musíme pečovat o budoucnost.

Telefon — dnes považujeme za nepostradatelný, protože velkou část úkolů v zaměstnání i doma vyřizujeme telefonicky. Dokáže však rozházet i nejpevnější nervy. Slouží nejenom nám, ale i těm, kteří nás potřebují a pomocí telefonu nás mají na dosah ruky. Který génus dokáže pokračovat v myšlence, kterou mu přetrhlo zvonění telefonu? Nespočetné hodiny tvůrčího myšlení nemohou nahradit takto ztracené hodnoty.

Hodiny — nás okrádají o spánek a nedopřejí nám klid. Stále nás nutí ke spěchu.

Jedním okem hledíme na ně a hltáme přitom snídani, zatímco druhé oko již visí na kabátu a domovních dveřích. Hodiny sledujeme orlím zrakem, jako by to byl náš pán. A což teprve budík, který nás každé ráno burcuje! Dr. H. říká, že to je nejhorší despot. „Zbavte tělo i mysl všech zbytků včerejška, jděte dříve spát, a matka přírody vám bude určovat čas.“

To jsou tedy tři druhy „zbraní“, jimiž moderní lidé páchají civilisovanou sebevraždou. A přece tomu tak nemusí být. Naučme se ovládat tyto určovatele času a nedovolme, aby oni vládli nám. Honíme-li se příliš, zkracujeme si život, dostaneme se co nejdříve do ordinace lékaře a předčasně do hrobu.

Chceš-li „vládnout“ a „nehonit se“, musíš dbát těchto pravidel:

1. Jdi spát o hodinu dříve. — Tím opět načerpáš ztracenou energii a vytvoříš si podmínky ke zdárnému splnění pracovních úkolů zítřka.

2. Ráno vstaň o půl hodiny dříve. — Získáš o něco více času a nebudeš mít celý den pocit vnitřního napětí a shonu. Pozoroval

jsi již, že když na něco nestačíme, cítíme obvykle nepřijemný tlak v žaludku a napětí ve svalech?

3. Dobře se nasnídej. — Energii, potřebnou pro celodenní práci máme dostat ve snídani. Uspokojíš-li žaludek, budeš se celý den cítit lépe.

4. Odlož něco na zítra! — Buď poněkud bezstarostný. Neber vše příliš úzkostlivě. Nauč se pohovět si a klidně vyčkávat. Odpočiň si a s chutí se zasměj. Nemůžeš-li svou práci při poctivé snaze dokončit dnes, dělej to jako obyvatelé Jižní Ameriky. Řekni si: „Uděláme to zítra!“ Víš o tom, že tito lidé málokdy umírají na srdeční mrtvici a žaludeční vředy?

5. Proživej den s Bohem! — On je tvým nejlepším pomocníkem a programátorem. Provede tě i největším úskalím. Přesvědč se o tom, že důvěra v Boha dává sílu, klidnější duševní rozhled a lepší tělesné zdraví.

Nestaň se tedy sebevražedným případem civilizace. Rozvrhni si denní program tak, abys jej mohl vychutnat a nejen trpně snášet.

Mysli na své srdce!

V tvé hrudi pracuje nejvydatnější pumpa světa — srdce. Na tomto drobném orgánu, velkém asi jako tvoje pěst, závisí celý tvůj život. Je to div přírody. Vysílá rytmickými údery každou minutu 5–6 litrů krve na okružní cestu tělem. Za 24 hodiny tvé srdce přijme a přečerpá asi 10 000 litrů krve. Tento malý, neustále tlukoucí stroj o výkonu 1/70 Hp, vydá za den tolik energie, že by vyvezl dospělého člověka do výše asi 200 metrů. Odhaduje se, že tvým srdcem projde za 24 hodiny kolem 70–90 hektolitrů krve.

Kdo si již poslechl lékařským fenendoskopem vlastní srdce, slyšel pravidelný rytmus tepu života, kdy krev proniká chlopňemi srdečních komor. Tato nenahraditelná pumpička, která tluč 100 000krát denně, žene bez přerušení tvým tělem krev. A za 70 let života je to přes dvě a půl miliardy tepů bez jediné zastávky a opravy. Srdce je vlastně nejdokonalejší ukázkou neustálého pohybu. Jakmile jiskra života uvede tento aparát do pohybu, pumpuje po celý život s jednotlivými přestávkami mezi jednotlivými údery, až se zastaví nadobro.

Stvořitel naplánoval srdce, které to dokáže; musí však mezi jednotlivými pracovními údery dvakrát tak dlouho odpočívat. A na to by neměl nikdo zapomínat. Věnujme svému tělu — včetně srdce — dvakrát tolik oddechu jako těžké práce. Je proto dobře osm hodin pracovat, osm hodin spát a osm hodin věnovat jednak jídlu a potom libovolné odpočinkové činnosti.

Nezáleží na tom, jak odpovědnou práci konáš, protože tvé i mé srdce podléhá stejným zákonům. A budeme-li na své srdíčko dbát, vydrží nám věrně až do sedmdesátí i více let, než si odtluče těch svých dvě a půl miliardy tepů.

Moderní lidé však ke svému neštěstí berou činnost srdce jako samozřejmost a nedopřejí si nutný odpočinek. Toto přehlížení vzácného a citlivého přírodního čerpadla často připravuje národ o jeho nejlepší pracovníka a představitele. Vždyť každou chvíli se dovidáme o úmrtí mladého významného člověka, který se nedožil ani padesátky. Většinou jsou to lidé jinak rozumní, ale myslí si, že přelstí matku přírodu, když si včas nedopřejí nutný oddech.

A zde je několik rad, jak si uchovat srdce v pořádku:

1. **Nebuď uspěchaný!** Rychlá chuze, spěch při jídle, rychlé mluvení a trvalá činnost na „nejvyšší obrátky“ znamenají pro srdce zvýšenou zátěž.

2. **Jez vyváženou stravu!** Tloušťka není žádoucí. Každý lékař ti potvrdí, že přebytná váha je nebezpečná. Vždyť na každý kilogram tuku navíc musí tvé ubohé srdce pracovat s větší námahou, aby tento prebytek zásobilo. Máš-li patnáct kilogramů navíc, pomysli jen, o kolik hektolitrů krve musí tvé srdce navíc přečerpávat. Vážíš-li více, než máš, hleď něco ubrat, čímž svému srdci nejvíce ulevíš. Porad se s lékařem, potřebuješ-li redukční dietu. Stačí, když týdně ubereš necelý kilogram.

3. **Netrap se!** Ustaraní lidé se stávají srdečními pacienti. Ti, kteří se rádi trápí, považují maličkosti za velké problémy. Dělalí si zbytečné starosti z budoucnosti, místo

aby žili v přítomnosti. Tím doslova stlačují jemné cévy a mohou si přivodit i vysoký krevní tlak.

4. **Nepřepracuj se!** Přílišná únava tě může zabít. Nechtěj se v padesáti letech zhroutit jen proto, že nebereš na vědomí přibývajících roků. Přestaň závodit s lidmi, kteří pracují vlastně 24 hodiny, protože neumí s prací přestat, až jednoho dne onemocní a musí nechat všeho.

Podrážděné srdce

Celou řadu lidí můžeme rozdělit na dvě skupiny: jedni si myslí, že mají srdce ze železa, zatímco druzí mají o ně stále obavy.

Ocelové srdce mají lidé, kteří hravě zdolají všechny úkoly a problémy, ač si nedopřejí mnoho volna. Sem patří i hospodyně a matky, které se pořádně nevyspí, nebo mnohý nervosní ctižádostivý mladý člověk, jen si toho nabere tolik, že je ve čtyřiceti letech vyřízen.

Velmi mnoho těchto lidí je přímo solí země; jsou to nejlepší charaktery, které vždy ochotně pomáhají druhým, pracují a přímo se zápallem se baví, ale málo spí. Mnozí z nich se zařadí mezi ty, jejichž srdce se letos zastaví. Pomohou doplnit statistický údaj těch, kteří předčasně zemřeli na chorobu srdce nebo selhání krevního oběhu.

Přátelé a příbuzní se potom u rakve takové oběti se slzami ptají: „Jak se to jen mohlo Jendovi stát?“

Poslechněte si tedy, jak k tomu došlo:

Před několika lety Jenda poznal, že při únavě cítil u srdce podivné chvění. Když pracoval dlouho do noci, nebo když prožíval v práci nervosní napětí, začal trpět bolestmi hlavy a pícháním u srdce. Občas měl i záživací potíže. Bral si jedlou sodu v domněnku, že mu to pomůže. Nikdy si však nezašel na vyšetření k lékaři.

Jednou v noci přepadla Jenka ukrutná bolest v hrudi, jako by mu někdo drtil srdce. Hlava mu klesla na stůl. Odvezli ho rychle do nemocnice, kde zjistili poškození věnčících tepen. A co bylo nejtragičtější — jeho srdce se zastavilo. Jan, muž se „železným srdcem“, který si myslel, že jemu se to nikdy nemůže stát, přestal existovat. Stal se dalším číslem statistiky.

Na Janově pracovišti byl však jiný typ muže, který měl srdeční potíže. Mnoho milionů lidí má dnes zdánlivě srdeční potíže. Mají srdce zdravé, ale při nepatrné nevolnosti pospíchají k lékaři, protože jsou přesvědčeni, že jejich dny jsou sečteny.

Jsi-li takto úzkostlivý, vzpamatuj se. Je nanejvýš pravděpodobné, že nejsi nemocen se srdcem. Máš-li však soustavné bušení srdce, tluč-li příliš rychle nebo nepravidelně, dojdí si k lékaři, který ti poradí. V žádném případě si nemysli, že jsi srdeční invalida. Řekni si okamžitě, že něco pro své srdce uděláš a porad se se svým lékařem, jak bys je uvedl do bezvadného stavu.

Pracuje-li tvé srdce nepravidelně, říd se těmito radami:

1. **Porad se s lékařem!** On si tvé srdce poslechne, pečlivě tě vyšetří a řekne ti, jak to s tebou vypadá. Důvěřuj mu, jinak nebudeš mít potřebný klid. Říd se přesně jeho pokyny.

2. **Odpočiň si!** Tvé srdce je sval, který potřebuje odpočinek a uvolnění jako ostatní svaly. Dopřej si každý den chvíli oddechu. Závodní kuň, který by musel ustavičně běžet nejvyšší rychlostí a nedostal by ani stravu, nevyhraje mnoho závodů. Vyjdi si každý den na procházku.

3. **Nebuď bez ustání na nohou!** Ulehčiš tak svému srdci. Každodenní pohyb je sice důležitý, ale stejně důležité je umět si pohovět. Natáhni si nohy hezky na stoličku, nemysli chvíli na starosti a tím dopřeješ svému srdci skutečné uklidnění.

4. **Varuj se vyčerpání!** Při velké únavě se zanáší krevní oběh odpadovými látkami. Únava také může podráždit srdce a způsobit bušení. Bývá to opravdu nejčastější příčina nepravidelné srdeční činnosti. Přestaň se štvát čtrnáct hodin denně. Pracuj rozumně osm až devět hodin, věnuj se nějakému koníčku a pečuj o dostatek spánku.

5. **Přestaň kouřit!** Kouříš-li denně jeden až tři balíčky cigaret, můžeš okamžitě zanechat kouření a nemusíš jen snižovat dávky. Můžeš klidně přestat kouřit, i kdybys kouřil 30 let. Neuškodí ti to právě tak, jako kdyby tě někdo náhle přestal bít. Kouření působí zhoubně na srdce a dráždí je.

6. **Uber na váze!** Máš-li přebytnou váhu, zapamatuj si následující: Každý kilogram tuku představuje tři kilometry krevních vlásečnic navíc a tvé srdce je musí zásobit krví. Obezita je běžnou příčinou vysokého krevního tlaku a tvrdnutí srdečních tepen.

7. **Nezapomeň na dovolenou!** Srdíčko potřebuje trochu obveselení. Dopřej mu proto dovolenou a ulevíš svému krevnímu oběhu. Oběti srdeční choroby se obvykle stává člověk, který pro práci nemá čas na dovolenou — až si ji musí vzít natrvalo.

8. **Varuj se napětí!** Varuj se spěchu, ústannosti a duševních krizí; prodlouží to životnost tvého srdce. Dbej, aby tvá žena byla šťastná. Nenech se vyvést z míry žádnou mrzutostí ani náladou nadřazeného. Nerozrušuj se zbytečně. Nač bys právě ty měl mít srdeční potíže. Přenech je tomu, kdo se rád rozčiluje. Ten, kdo zachová klid a rovnováhu, velmi přispívá k dobrému chodu svého srdce.

9. **Udržuj si štěstí.** Úsměv nejenom zpřjemňuje život tobě a druhým, ale doslova uvolňuje tvé cévy. Těžko se můžeš zlobit na člověka, který se na tebe srdečně směje. Usmívej se i ve chvíli napětí. Uklidníš si bušení srdce.

10. **Měj v úvahu Boha!** Bůh je nejlepší lékař, který vidí konec od začátku a nejlépe ví, máš-li skutečně či zdánlivě srdeční obtíže. Svěř mu svůj případ, a On ti pomůže. Dá ti klid a útěchu, když to budeš nejvíce potřebovat.

Budeš-li se modlit ve chvíli, kdy tvé srdíčko slabne a pracuje nepravidelně, poznáš, jak tě to uklidní a jak přestaneš pocítovat smrtelnou úzkost. Bůh ti dá potřebné ujištění o své přítomnosti. Uklidní tvé rozbušené srdce, dá ti potřebné teplo a lásku. Setře studený pot a ty poznáš, že je vše v pořádku. Bůh ti přispěchá okamžitě na pomoc a utiší zrychlený tep tvého srdce, i když je tvůj lékař daleko.

Máš-li o své srdce strach, zajdi si rozhodně k lékaři. A učiň tak dříve, než se tvé srdce zastaví a ty se staneš statistickým číslem.

JAKÝ JE STAV TVÉHO SRDCE?

V každém sloupci následujícího testu označ číslo, jež je v popisu, které nejvíce vystihuje tvoji situaci. Potom všechna označená čísla sečti a na závěrečném zhodnocení si zjistíš stav své hry se zdravím.

*Každý hraje hru zdraví –
ať chce nebo nechce.
Jaký je stav tvé hry?
Jaké ti hrozí nebezpečí
srdečního onemocnění?*

DĚDIČNOST	CVIČENÍ	VĚK	VÁHA	TABÁK	TUKY
Mezi příbuznými není znám případ srdeční choroby 1	Pravidelné tělesné cvičení, tělesná práce a odpočinek 1	10–20 1	Více než 2,5 kg pod normální váhu 0	Nekuřák 0	Žádné živočišné nebo těžké tuky 1
Jeden příbuzný se srdečními potížemi nad 60 let 2	Nepravidelné tělesné cvičení, málo tělesné práce a odpočinku 2	21–30 2	Odchylka $\pm$ 2,5 kg od normální váhy 1	Doutníky nebo dýmka 1	Velmi málo tuků 10% 2
Dva příbuzní nad 60 let se srdečními potížemi 3	Sedavé zaměstnání, časté cvičení 3	31–40 3	2–8 kg nad normální váhu 2	Do 10 cigaret denně 2	Málo tuků 20% 3
Jeden příbuzný do 60 let se srdečními potížemi 4	Sedavé zaměstnání a nepravidelné tělesné cvičení 5	41–50 4	9–15 kg nad normální váhu 4	Denně 20 cigaret nebo i více 4	Hodně tuků 30% 4
Dva příbuzní do 60 let se srdečními potížemi 6	Sedavé zaměstnání a zanedbávané tělesné cvičení 6	51–60 6	16–25 kg nad normální váhu 6	Denně 30 cigaret nebo i více 6	Velmi mnoho tuků 40% 5

Hodnocení:

- 4–9 Velmi malé nebezpečí srdečního selhání
- 10–15 Podprůměrné nebezpečí
- 16–20 Průměrné nebezpečí srdečního selhání
- 21–25 Mírné nebezpečí srdečního selhání
- 26–30 Zvýšené nebezpečí
- 31–35 Nebezpečí — naléhavá nutnost opatření

(Jiné okolnosti, jako je vysoký krevní tlak, stress, vzrůstající hladina cholesterolu v krvi aj., musí být zhodnoceny lékařem.)
Tento test je pouze signálem, který tě má upozornit na stav tvého zdraví a na případné včasné vyhledání lékaře.

Test sestavil MUDr. E. A. Crawford z lékařské fakulty na adventistické universitě v Loma Lindě v Kalifornii.

RODIČE

a dospívající dítě

Snad v žádném údobí života nevyniká vztah mezi dětmi a rodiči tak pestře, jako v době dospívání. Nejenom mladí lidé, ale především rodiče cítí, že jsou strženi vírem, který je pro obě strany velmi náročný.

Pochody dospívání vyvolávají u mladistvých protiklady, a dosud platné hodnoty se mění. Rozvoj pohlavního života vede nutně k odpoutání od rodičů. Pokud je citový život ovládnut dětinským vztahem k rodičům, nemůže se člověk samostatně rozvíjet a uzrát. Odpoutání se od rodičů však neznamená úplné odloučení, ale nový vztah k nim. Je to stav, který trvá pouze v této době, a rozhodně k němu nesmí dojít dříve.

Nejlépe to dokazují děti rozvedených manželů, které odloučení od jednoho z rodičů většinou pociťují jako něco nepřírodního a doléhá to těžce na jejich duši.

I když neshody mezi rodiči a dospívajícími dětmi bývají velmi ostré a někdy vedou i k vážnému odcizení, nepomýšlí ani jedna

samostatně zbavují zralých semen. Ovoce padá se stromů a tak bývá zajištěn nový život. Zvířata vychovávají svá mláďata pečlivě jen do určité doby a potom je „zavrhnou“. Nečiní to z bezcitnosti, nýbrž proto, že je to životní nutností. Jinak by se jejich potomci nikdy nestali samostatnými a schopnými úspěšně se probíjet životem a udržet rod. Nezapomeňme však, že jablko nepadá daleko od stromu.

Nový tvar může dorůst jen za stejných životních podmínek. Dospívající člověk si neuvědomuje, že i když má v rodinném kruhu nové postavení, je v něm zakořeněn, a že na něj má rozhodující vliv rodičovská výchova.

Lidský život klade na jednotlivce vysoké požadavky. Nespokojuje se jen s plozením a množením. Proto trvá údobí dospívání více než deset let, a vyznačuje se tolika zvláštnostmi. Proto je zrající pohlavní pud tak zdržován, aby se nezničily cenné duševní hodnoty. Cesta k dosažení cíle je pro rodiče i mladistvého velice náročná.

Určité odpoutání se nebo alespoň uvolnění pouta mezi rodiči a dítětem je tudíž nezbytné. Doposud byl vztah mezi nimi velmi vroucí. Najednou si však mladistvý začíná uvědomovat i duševní poměr. Běžně lze považovat čtrnáctý nebo patnáctý rok za mezník, při němž často působí mocný vnější vliv, který je pak začátkem nového vývoje. Nyní totiž začíná boj s okolním světem, touha po samostatném životním a světovém názoru. Tam, kde je v rodině soulad a láska, probíhá vše bez větších výkyvů. Mladistvý je celkem vzato spokojen.

NOVÝ VZTAH K RODIČŮM

Hlavním problémem však zůstává, nako-lik jsou rodiče ochotni vyjít vstříc touze po samostatnosti mladého člověka a poskytnout mu svobodu jednání.

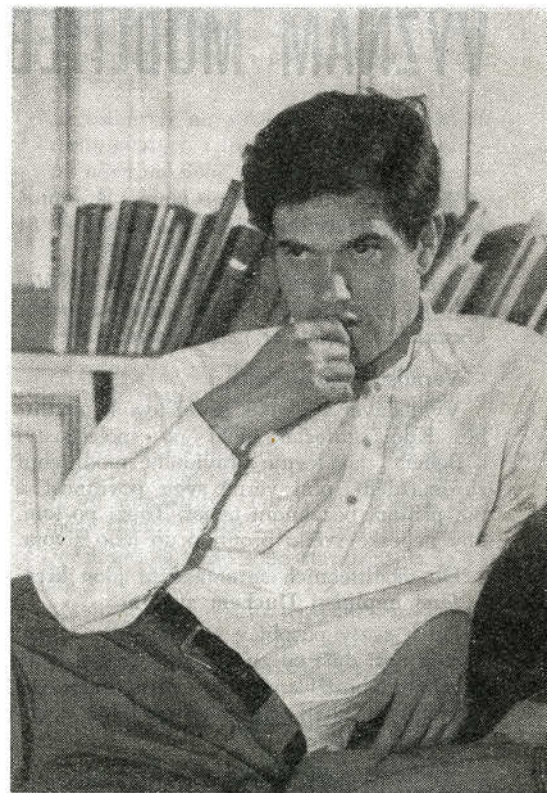
Rodiče by vlastně měli mít radost, jak se mladá generace pokouší o první kroky. Její počínání je sice ještě nešikovné, ale nemusíme je brát vážně.

Mladý člověk se typicky snaží o to, aby se odpoutal od rodičů a upravil si život volněji. Chce být nezávislý a nechce se již ze všeho zodpovídat. To se týká jak volnosti řešení osobních záležitostí, tak i v pohybu. Vychovatel nesmí být krátkozraký a vidět v tom nedostatek důvěry. Naopak, má mu dát možnost k určitému uzavření se a k ukrytí tajemství. Dítě má mít k dispozici alespoň vlastní skříň nebo zásuvku na zamýšlení.

Dospívající dívka si například začne dopisovat s přítelkyní. Matka dopisy otvírá, dcera se nad tím pohoršuje. Je to snad zcela běžná záležitost, ale pro mladého člověka je to něco významného. Matka jistě usiluje o to nejlepší pro své dítě. Ale právě přijímání dopisů a samostatné otvírání posilují sebevědomí. Nejeden matka si stěžuje, že dcera se jí nesvěřuje se svými pocity. To však

patří k vývoji mladého člověka, že již není tak sdílný.

Dospívající lidé touží po pohovoru a sdílnosti, ale chtějí to činit ze své vůle a nikoli z donucení. Musíme poskytnout mládeži určitý díl svobody, aby si ji nevzala podle svého vlastního uvážení. Veškeré vypytování a zpovídání o každé minutě prožité mimo dům zůstává bezúčelné a zbytečně oběma stranám způsobuje napětí. Mládež je ve svých plánech, myšlenkách a činech velkorysá, a proto ani vychovatel nesmí být maličerný a úzkoprsý.

Pouto k rodičům, zvláště k matce, zůstává hlavně u dívky, ač i zde dochází k přechodnému odcizení. Dceři je matka soucitnou přítelkyní a nemůže-li se jí svěřit a nenalézá-li pochopení, pociťuje to zvláště bolestně.

V poměru otce a syna téměř pravidelně vystupuje do popředí protiklad mezi mladými a starými. Zde nestojí proti sobě dva lidé, nýbrž konzervativní a kulturní hodnoty na jedné straně a snaha o novoty mládí na straně druhé. Mezi matkou a synem nebo mezi matkou a dcerou nebývá tento boj tak častý.

Mládež se vždy neodvolává na samostatnost a nezávislost. Dostí často poznává, že nemůže řešit všechny životní otázky. Přestože se chce odpoutat od otce a matky, zůstávají rodiče povoláními a ve skrytu uznávanými vůdci. Je proto krajně nutné, aby se obě strany dohovířily klidně a věcně, neboť jedině to má úspěch a vede ke konečnému cíli. Až se vlny vnitřního boje opět uklidní a mladý člověk po vlastních zkušenostech uzraje, naučí se rozumět jiným a najde cestu zpět k rodičům.

Nejpřednější úlohou rodičů je, aby dopomohli dětem k pravé samostatnosti a aby zůstali s nimi spjati porozuměním.

J. S.

ani druhá strana na rozchod, který by se podobal rozpadnutí rodiny, zavinené rozvozem. Nedoje-li však na druhé straně k tomuto odpoutání se, vytvoří se zvláště u synů velmi silný citový vztah k matce. Takový mladík se stává maminčiným mazlíčkem, který je takřka neschopen manželství, a je proto předurčen k staromládenectví.

ODPOUTÁNÍ OD RODIČOVSKÉHO IDEÁLU

Odpoutání od rodičovského ideálu je stav, který není v přírodě ojedinělý. Rostliny se

ŠKOLA MODLITBY

VÝZNAM MODLITEBNÍCH SHROMÁŽDĚNÍ

„Všemut se pak přibližuje konec. A protož buďte střídmi a bedliví k modlitbám.“ (1 Petr 4, 7. 8)

V čem tkví smysl modlitebních shromáždění? Je nutné, aby práci zaneprázdněný křesťan 20. století se jich zúčastňoval?

Věrnost v povinnosti

Vyhledávej a využij příležitost k modlitbě. Kdo skutečně touží po společenství s Bohem, navštěvuje pravidelně modlitební shromáždění, plní věrně svou povinnost a tak přijímá požehnání nebes. Touží po tom, aby nebeské světlo proniklo do jeho života.

Do modlitebních shromáždění jdou křesťané naplnění Duchem svatým

Duch svatý působí v srdcích lidí a osvobozuje naši duši od znečištění hříchem. Když se všichni bratři a sestry účastní modlitebních shromáždění, tam na sbor bude vylito velké požehnání.

Vychovej svého ducha, aby sis vážil modlitebních shromáždění

Připravuj se na věčnost s opravdovou horlivostí. Vychovej svého ducha k tomu, abys miloval bibli a cenil hodiny pobožnosti. Společenství s Bohem nemůžeme dost dobře ocenit. Usiluj o nebeské smýšlení, aby ses jednou mohl ztotožnit s nebeskými chóry.

Pohnutka k modlitebním pobožnostem

Proč vlastně konáme modlitební shromáždění? Snad abychom Boha informovali o svém životě nebo mu přednesli všechny své vědomosti? Shromáždíme se, abychom se vzdělávali vzájemnou výměnou myšlenek. Touto účastí na důvěře a tužbě druhých získáváme sílu, světlo a odvahu. Opravdová modlitba, prýstící ze srdce, kterou s vírou vysíláme vzhůru, nás občerství a obživí. Proto bychom měli cítit přitažlivost modlitebních shromáždění.

Konejte poutavá modlitební shromáždění

Modlitební shromáždění by měla být hodiny zvláštního vzdělání a povzbuzení. Je úkolem každého jednotlivce učinit tato sejití přitažlivá a požehnaná. Toho nejlépe dosáhneme, činíme-li živé zkušenosti s Bohem a jsme-li ochotni je ve shromáždění vyprávět. Dlouhé, vzletné modlitby nejsou na místě, obzvláště ne při společných pobožnostech. Unavují lidi, kteří je poslouchají. Takové se nelíbí ani andělům. Naše modlitby mají být krátké a věčné.

Krátké modlitby

Je křesťanskou povinností modlit se krátce. Předlož Pánu svou záležitost; k tomu postačí zpravidla jedna nebo dvě minuty.

Prosba:

Milosrdný Bože, pomoz mi rozeznat mé povinnosti a s tvou pomocí je vykonat. Buď přítomen všude tam, kde se k tobě modlí s upřímností.

MODLITBA A VEŘEJNÁ BOHOSLUŽBA

„Veselím se z toho, že mi říkáno bývá: Pojďte do domu Hospodinova.“ (Žalm 122, 1)

„K Tobě, vyslyšajícím modlitbu, všeliké tělo přicházeti bude.“ (Žalm 65, 3)

Modlitba je důležitou součástí veřejné bohoslužby. Čeho třeba dbát, aby byla má modlitba Bohu příjemná?

Vědomí Boží přítomnosti

Mělo by nám být jasné, že se máme přibližovat k Božímu trůnu v hluboké úctě a zbožné lásce. Opravdová úcta vůči Bohu pramení z uvědomění si jeho přítomnosti a z pocitu jeho nekonečnosti. Naše srdce by mělo být dotčeno velikostí Neviditelného. Hodina i místo modlitby jsou svaté, poněvadž je přítomen Bůh.

Poklekní, je-li to možné

Měli bychom si zvyknout jak při veřejné, tak při soukromé modlitbě před Bohem pokleknout. Tím dokazujeme svou závislost na něm.

Vyslovuj Boží jméno s úctou!

Mnozí považují za úzké společenství s Bohem to, že hovoří s Bohem jako se sobě rovným. Tím znesvěcují Boží jméno. Neměli bychom v modlitbě ani často opakovat slova „všemohoucí Bože“. Jsou to svatá slova, jež by měla vycházet z našich rtů ve vši pokorě a svaté bázní.

Používej jednoduchých slov!

Vzletné výrazy se nehodí pro modlitbu ani na veřejnosti, ani v rodinném kruhu, ani v komůrce. Obzvláště ve veřejných modlitbách bychom měli používat jednoduchých slov, aby nám přítomní vše rozuměli a mohli se spolu s námi modlit. Modlitba, vycházející ze srdce, modlitba víry, bude Bohem vyslyšena a také bude na ni odpovězeno. Musíme přednášet své prosby Pánu ve vši jednoduchosti a věřit tak pevně Božím zaslíbením, aby všichni přítomní cítili, že jsme se naučili Bohu plně důvěřovat.

O obsahu modliteb

Při pobožnostech bychom měli modlitbami chválit a vyvyšovat nebeského Otce. Všichni by měli cítit, že k Bohu voláme ve vši jednoduchosti, pravdě a svatosti. Neměli bychom přicházet do domu Božího, abychom se tam modlili za své rodiny. Výjimkou jsou naléhavé případy, kdy se k tomu cítíme puzeni. V domě Božím bychom měli předně prosit o společné požehnání a o vyslyšení společných modliteb.

O délce modliteb

Veřejné modlitby mají být krátké a věčné. Ve veřejné modlitbě stačí říci jen několik vět.

Prosba:

Nebeský Otče, pomoz mi, abych žil ve tvé blízkosti. Dej, aby mé modlitby jak v soukromí, tak i na veřejnosti Ti byly příjemné.

RODINNÁ POBOŽNOST

„Já pak a dům můj sloužiti budeme Hospodinu.“ (Joz 24, 15)

„Opatrně se míti budu na cestě přímé, až přijdeš ke mně; choditi budu ustavičně v upřímnosti srdce svého i v domě mém.“ (Žalm 101, 2)

Jaký je rozdíl mezi ranní a večerní obětí biblické doby a rodinnou pobožností dnes? Co pro tebe znamená rodinná pobožnost? Jak bychom ji měli uspořádat?

Vztah obětí služby k rodinné pobožnosti

Hodiny, určené pro ranní a večerní oběť, byly v Izraeli svatou chvílí. V celém židovském národě byly dodržovány tyto ustanovené národy k pobožnosti. Tento obyčej je příkladem pro nás křesťany a pro naše ranní a večerní pobožnosti. Ráno i večer hledí nebe do každého domova, kde se rodina modlí.

Je zaslíbená ochrana

V každém křesťanském domově by měl být Bůh ctěn a veleben skrze ranní a večerní pobožnost. Věřící rodiče vědí, že svou upřímnou modlitbou staví ochranný val kolem svých dětí. Pán nebes neopomene jediný z těchto domovů a vyleje tam své požehnání. Služební andělé budou chránit děti takto svěřené Pánu. Je velmi smutno v domově, kde se zapomíná na modlitbu.

Rodinná pobožnost by měla být naší každodenní záležitostí

Rodinná pobožnost by neměla být závislá na vnějších okolnostech. Neměli bychom se modlit jen příležitostně a zanedbávat modlitbu proto, že jsme přetížení prací. Kde se to děje, bude v dětech vzbuzen pocit, že modlitba není důležitá a že je to něco bezvýznamného.

Mělo by však být naší radostí, že můžeme k Pánu přicházet na modlitbě.

Uspořádání rodinné pobožnosti

Otec rodiny by měl připravit určitý úsek z Písma tak, aby mu všichni rozuměli. K přednesenému tématu by měly být kladeny otázky a vyslechnuty věcné připomínky a poznámky. Pak by měla být zazpívána některá sionská píseň. Modlitby by měly být krátké, ale věčné. Je dobré, když se všichni zúčastní čtení bible. Při pobožnostech si znovu a znovu připomínejte Boží přikázání. Žádejte pozornost od dětí. Nechť samy vyhledají určenou stať v Písmu. Tažte se děti a dejte i jim možnost, aby se ptaly.

Prosba:

Otče, pomoz nám učinit náš domov domovem modlitby, kde by jste Ty i andělé rádi přebývali.

BIBLE

Základ naší víry

PRAVDA O PEKLE

Jeden známý kazatel nemohl najít dostatečně silná slova k vyličení hrůzy pekla. Měl jediného syna, kterého velmi miloval. S velkými obavami a starostí pozoroval, že se jeho syn ocitá na šikmé ploše. Konečně poklesl syn na tak bezbožného člověka, jakého kdy kazatel, který mezitím již zešedivěl, poznal. Otec dále kázal o nekonečných pekelných mukách a líčil jejich hrůzy nejpouzejšími barvami. Jednoho dne utrpěl jeho syn smrtelný úraz. Zemřel jako bezbožník. Od té chvíle již starý otec nedovedl kázat o nekonečných mukách pekelných.

A my se ptáme hned na počátku této úlohy. Dovedli bychom to my? Je-li toto strašlivé učení pravdivé, pak potrvá i nadále přes veškeré naše pocity. Neměli bychom se však napřed zeptat Písma svatého, co praví o pekle a zda učí o nekonečném utrpení v pekle?

I. Odkud pochází slovo „peklo“?

Slovo peklo je výraz, který ve středověku znamenal místo, kde byli potrestáni bezbožníci. Původně znamenalo toto slovo hrob nebo místo, kde odpočívají mrtví. Luther překládá hebrejské slovo „šcol“ a řecké slovo „hades“ jako peklo. Obě slova „šcol“ a „hades“ znamenají totéž, totiž hřbitov, hrob nebo místo odpočinku mrtvých.

Snadno pochopíme, jaké nedorozumění a jaké nejasnosti vznikly, když slova „šcol“ a „hades“ i také „gehenna“, které však znamená něco docela jiného, bývaly překládány slovem peklo. Pouze slovo „gehenna“ má něco společného s budoucím místem trestu. Toto slovo se vyskytuje v celém Písmě svatém pouze třináctkrát. „Gehenna“ je odvozeno od „údolí Hinno“, je to údolí jižně od Jeruzaléma; Ježíš ho použil ke znázornění místa věčného zavržení. Varoval lid před tímto místem těmito slovy:

„A nebojte se těch, kteříž mordují tělo, ale duše nemohou zamordovati; než raději se bojte toho, kterýž může duši i tělo zatratiti v pekelném ohni.“ (Mat 10, 28)

II. Jak to souvisí s údolím Hinno?

Tato otázka je velmi namístě, neboť odpověď na ni může mnoho přispět k pochopení naší úlohy. Bezbožný král izraelský Achas zavedl nejhrůznější pohanskou modloslužbu, jaká kdy byla. Přčtíme si o tom zprávu:

„... nýbrž nadělal také slitin modlářských (Bálovi). Přesto i sám kařoval v údolí Benhinno a pářil syny své ohněm podle ohavnosti pohanů, kteréž vyhnal Hospo-

din před syny Izraelskými.“ (2 Par 28, 2. 3, viz také 33, 6)

Později následoval král oddaný Bohu, který celou nepřistojnost odstranil a údolí Hinno změnil ve smetiště pro Jeruzalém. Jmenoval se Joziáš:

„Složil také knězi, kteréž byli ustanovili králové Judští, aby kařovali na výsostech v městech Judských a vůkol Jeruzaléma, takž podobně i ty, kteříž kařovali Bálovi, slunci, měsíci, planetám, i všemu vojsku nebeskému. Poškvrnil také Tofet, jenž jest v údolí syna Hinno, aby více žádný nevodil syna svého aneb dcery své skrze oheň Molochovi.“ (2 Král 23, 5. 10)

Již v době starozákonní se názvu údolí Hinno používalo v řeči prorocké předobrazem Božího soudu. Jeremiáš ohlásil:

„Protož aj, dnové jdou, di Hospodin, kdyžto nebude slouti Tofet ani údolí syna Hinno, ale údolí mordu, a pochovávatí budou v Tofet, nebo nebude se dostávatí místa. I budou mrtvá těla lidu tohoto za pokrm ptactvu nebeskému a šelmám zemským a nebude žádného, kdo by odstránil. Způsobím také, aby přestal v městech Judských a v ulicích Jeruzalémských hlas radosti a hlas veselí, hlas ženicha a hlas nevěsty; nebo pustinou učiněna bude země.“ (Jer 7, 32—34)

V údolí Hinno se spaloval odpad z Jeruzaléma po celá staletí; dokonce i zločinci tam byli upalováni a kouř vystupoval k nebi dnem i nocí. Toto vše bylo z Jeruzaléma dobře vidět. Když v roce 70 po Kr. bylo město proroků zničeno a odpad z města se sem již nepřivážel, věčný oheň uhasl.

III. Peklo není v podzemí

Poněvadž se údolí Hinno nachází mimo Jeruzalém na této zemi, je zřejmé, že také místo trestu bude na povrchu naší země a nikoli někde v pekle v podzemí. Údaje bible to velmi jasně a důrazně potvrzují. Vykoupení se shromáždí v Novém Jeruzalémě a mimo něj budou bezbožníci potrestáni:

„A vyjdouce, uzři těla mrtvá lidí těch, kteříž se mi zpronevěřili; neb červ jejich neumře a oheň neuhasne. I budou v ošklivosti všemu tělu.“ (Iz 66, 24)

Podle tohoto verše je jasné, že dnes ještě peklo neexistuje. Dábel není v Gehenně, neboť:

„Běda těm, kteříž přebývají na zemi a na moři; nebo dábel sestoupil k vám, maje hněv veliký, věda, že krátký čas má.“ (Zj 12, 12)

Petr píše o satanovi, že

„protivník váš, dábel, jako lev řvoucí obcházi, hledaje, koho by sežral. Jemuž odpírejte, jsouce silní u víře...“ (1 Petr 5, 8. 9a)

Máme-li tedy my žijící jemu odporovat, musí být satan na zemi. Dábel a bezbožníci budou potrestáni až v den nejposlednější.

„Ta pak nebesa, kteráž nyní jsou, i země, týmž slovem odložena, chováji se k ohni, ke dni soudu a zatracení bezbožných lidí.“ (2 Petr 3, 7)

IV. Skutečná Gehenna neboli peklo

Teprve po tisíciletém spoutání satana bude původce všech hříchů se svými přívrženci odevzdán Gehenně neboli Božímu ohnivému soudu.

„I vstoupili na širokost země a obklíčili stany svatých i to město milé, ale sestoupil oheň od Boha s nebe a spálil je. A dábel, kterýž je svodil, uvržen jest do jezera ohně a síry, kdež jest i šelma, i falešný prorok, a mučení budou dnem i nocí na věky věků.“ (Zj 20, 9, 10)

Ježíš Kristus častěji vyslovil toto učení ve formě podoběnství:

„Protož jakož vybran bývá koukol a ohněm spálen, takť bude i při skonání světa. Pošle Syn člověka anděly své, i vyberou z království jeho všechna pohoršení, i ty, kteříž činí nepravost. A uvrhne je do peci ohnivých. Tamť bude pláč a skřípění zubů.“ (Mat 13, 40—42. 49. 50)

Výslovně je tento soud stanoven na konec světa.

Každému bedlivému badateli Písma svatého musí být nápadné některé výroky v těchto uvedených verších. Ve Zj 20, 9 se praví:

„Padl oheň od Boha s nebe a spálil je.“

U Matouše ve 13. kapitole, 40. verši je tato myšlenka vyslovena takto:

„Jakož bývá koukol vybran a ohněm spálen, takť bude i při skonání světa.“

Prorok Izaiáš ohlašuje nepřátelům lidu Božího zahynutí. Jeho výpověď zní:

„Uzři a zahanbeni budou, závidíce lidu tvému; nadto i ohněm nepřátely své sehlíš.“ (Iz 26, 11b)

„Nebo aj, den ten přichází hořící jako pec, v němž budou všichni pyšní, a všichni pášící bezbožnost jako strniště. I zazhne je ten den, kterýž přijíti má, praví Hospodin zástupů, takže neostaví jim ani kořene, ani ratolesti. A pošlápáte bezbožné, tak že budou jako popel pod nohama vašima v den, kterýž já učiním, praví Hospodin zástupů.“ (Mal 4, 1—3, viz také 2 Petr 3, 10. 12; Mat 3, 12)

Všechny tyto verše mluví o zničení bezbožníků. Všem musí být jasné, že žádný smrtelník nemůže odolat ohni Božího soudu. Bůh by musel udělat zvláštní div, aby bezbožné udržel v ohnivém jezeře na živu; neboť oni mají právě tak málo nesmrtnosti jako věřící.

V. Věčný oheň

Označení „věčný oheň“, kterého použil Jan Křtitel ve svém kázání, naznačuje, jak se věc má. Ne, že by měl oheň na bezbožníky stále působit, ale on svou práci dokončí, přichází od věčného Boha a přináší věčné rozhodnutí. Ze smrti věčným ohněm není již probuzení.

Verše vybrané z původního pramene u Izaiáše 66, 24 a převedené do Nového zákona u Marka 9, 43. 44 a jinde neznámých nic jiného, než že „červ nezahyne“ a „oheň neuhasne“, pokud zde ještě něco může shořet. Tutéž myšlenku nám dává označení „údolí Hinnom“; když byl Jeruzalém zničen a odpad se již na smetiště neodvážel, oheň uhasil.

„Věčný“ se dá použít ve smyslu nekonečný jen tehdy, je-li to míněno o Bohu. Bezbožní však jsou bez Boha, proto také nejsou věční. Když tedy Zjevení 14, 11 praví: „a dým muk jejich vstoupí na věky věků“, pak původní text praví „od aion do aion“, čili od věků do věků. 382krát se těchto výrazů v Písmě svatém používá o věcech, zařízeních, nařízeních a stavech; všechny tyto výtvořiny měly svůj začátek a nemohou si činit nárok na věčnost v běžném slova smyslu.

Již věta „od věků do věků“ nám ukazuje, že podkladem tohoto pojmu není nekonečnost, jinak by se nemohly „věky“ střídát. Také prorok Izaiáš mluví jednou „v jeskyni na věčnost“ a jinde „dokud“. (Srovnej Iz 32, 14. 15)

VI. Které další důvody mluví proti nekonečným mukám pekla?

Kdyby nebyli bezbožníci se svým dábelským svědcem zničeni, pak by panství i následky hříchu trvaly navždy. To však odporuje Božímu zaslíbení, podle kterého skrze nové stvoření „to první zahynulo“, a slibu:

„Aj, činím všechno nové!“ (Zj 21, 5)

Učení o nekonečných pekelných mukách odporuje Božím hlavním charakteristickým rysům: lásce a spravedlnosti. Bůh nenechá lidi, kteří byli svedeni dáblem do hříchu, na věky trpět. Nebylo by to ve srovnání s trestem pro satana spravedlivé — být nekonečně trestán za tak krátký pobyt na zemi. Učení o věčném trápení není ani k oslavě Boha. Trápení v pekle nemá za účel polepšení hříšníka, proto je nauka o tom nesmyslná a krutá. Zneuctívá Boha a je nejlepším prostředkem satana tupit Boha a lid odcizit lásce Boží.

VII. Co nás vysvobodí od smrti ohněm?

Každému rozumnému musí být jasné, že trest je dosti veliký, jestliže hříšník musí vytrpět Bohem vyměřený čas v ohni a pak zahynout. Tak ztrácí věčný život v dokonalém těle s dokonalou duší a jasnou myslí, kde není následků hříchu. Nespátří Novou zemi, která nemá stop někdejšího prokletí; je připraven o život v míru a spravedlnosti a také o to nejvelkolepější: uctívat toho, který svou nezměrnou obětí za nás zemřel a pro nás připravil věčné dědictví — Ježíše Krista. Kdo by se dlouho rozmýšlel, co má volit? Dnes máš, milý čtenáři, možnost rozhodnutí!

Cesta k životu je jednoduchá:

„Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3, 16)

Ne z bázně před peklem, nýbrž jediné skrze poznání nepochopitelné lásky Boží bývá naše mysl obrácena na pravou víru.

JJE JEŽÍŠ JEŠTĚ S TEBOU?

Jeho rodičové chodili každého roku do Jeruzaléma o svátcích velikonočních. Když mu bylo dvanáct let a když podle svátečního zvyku šli a strávili tam ty dny, při návratu zůstal hoch Ježíš v Jeruzalémě. Rodiče to nezpozorovali. Myslili, že je ve skupině poutníků, a ušli den cesty; potom teprve hledali ho mezi příbuznými a známými. Když ho nenalezli, vrátili se do Jeruzaléma hledat ho. Po třech dnech jej našli v chrámě; seděl uprostřed učitelů, poslouchal je a tápal se jich. Všichni, kteří ho slyšeli, žasli nad jeho chápavostí a nad jeho odpověďmi. Když jej uviděli, zarazili se a matka mu řekla: „Dítě, co jsi nám to učinil? Hle, tvůj otec i já úzkostlivě jsme tě hledali.“ Odpověděl jim: „Co to, že jste mne hledali? Což jste nevěděli, že já musím býti v domě svého Otce?“ (Luk 2, 41–50)

Podle Mojžišova zákona měli všichni muži a chlapci starší dvanácti let navštívit jednou za rok Jeruzalém. Pro Marii a Josefa to byl radostný svátek, když směli poprvé vzít Ježíše s sebou. Slavnost trvala osm dní. Na závěr se však stalo něco, co změnilo jejich radost v zármutek. Ježíš se ztratil.

Je to jediná událost z Ježíšova mládí, o které je v bibli zmínka. A protože „všechno Písmo je od Boha vdechnuté a užitečné k učení“, vezměme si i z této zprávy poučení.

Nestalo se i tobě, milý čtenáři, něco podobného? Neztratil se i tobě Ježíš? Je Ježíš ještě s tebou?

Mnoho lidí se této otázce vyhýbá. Můžete s nimi mluvit o všech možných věcech a budou družní a hovorní. Když jim však položíte otázku, zda neztratil Ježíš, podívají se na vás nechápavě nebo se dokonce zachmuří.

Oušem i věřícímu člověku hrozí nebezpečí, že ve shonu života ztratí Krista.

Proto bychom si měli čas od času sami sobě položit otázku: „Je Ježíš ještě se mnou?“

Marie s Josefem ztrátu Ježíše ihned nezpozorovali. A to se může stát i tobě. Když byl Ježíš ještě malým dítětem, starali se o něj, protože měli obavu, že by se mohl ztratit. A toto vědomí ztráty je udržovalo ve stavu bdělosti. Když však toto nebezpečí pominulo a Ježíšovi bylo již dvanáct let, domnívali se, že se již nemůže ztratit. A právě tato bezstarostnost způsobila ztrátu.

Pokud i dnešní křesťan musí překonávat určité těžkosti, potud Ježíše neztratí. Klidná a bezstarostná život víry je však nebezpečný. Samo členství v církvi není ještě zárukou, že je Ježíš s námi. Můžeme chodit do shromáždění a tam se i modlit, a přece se nám může Ježíš ztratit.

Všimni si oušem také, jak Josef s Marií Ježíše našli. V bibli je napsáno, že hledali úzkostlivě a s bolestí. To by měl tedy činit každý křesťan, který ztratil Ježíše: hledat ho v upřímné modlitbě.

A co Josef s Marií řekli, když jej našli?

„Proč jsi nám to učinil?“

V těchto slovech je jemná výtka. Podle jejich názoru byl vinen Ježíš. Nejednají tak dnes i ti, kterým se Kristus ztratil? Nekladou vinu na něj?

A poslední otázka je nejdůležitější: Kde můžeme Ježíše nalézt?

Josef s Marií hledali nejprve mezi známými a u příbuzných, ale tam nebyl. Našli jej v chrámě, když hovořil s druhými o záležitostech svého nebeského Otce. Proto ani ty nehledej Ježíše u lidí, protože tam není. Najdeš ho tam, kde je Otec nebeský se svým slovem.

Je Ježíš ještě s tebou, anebo jsi ho snad ztratil? Jestli ho nemáš, pak jej začni upřímně hledat tam, kde je. A věř, že ho nalezněš!

-ar-

MANŽELSKÁ DIPLOMACIE

Říká se, že dnešní manželství je v krizi. Je to pravda a potvrzují nám to časté rozvody. V mnohých manželstvích sice k rozvodové krizi nemusí dojít, ale je na nich záležející to, že takoví manželé žijí vedle sebe zcela lhostejně — a vůbec jim to nevadí. Každý si žije po svém, dělá si, co se mu zachce, o nějakém vzájemném společenství není ani řeči. Nevědí, jak žijí uboze a chudě, a jak okrádají i svoje děti. Bez vnitřního spojení se Stvořitelem ztrácí manželství původní smysl, vždyť On to byl, kdo ustanovil manželství už v ráji. Manželství je pak nudné, a to je cesta, jak zabít lásku. Bez lásky to však v manželství nejde.

Zde je několik myšlenek motivovaných láskou a určených všem manželům, aby to přece jen šlo:

Manželství je prý diplomacie. Je však za-

ímavé, že snad všechny diplomatické úkoly v manželství připadají manželce.

Žena může být moudřejší než její muž, ale jestliže mu to dá znát, pak už rozhodně moudrá není.

Manželská diplomacie žádá, abychom si mnoho všimli a hodně viděli, ale ještě více vyžaduje, abychom hodně přehlíželi. Právě tak je v manželství důležité umět naslouchat, ale ještě důležitější je umět přeslechnout. Manželství je těžké nebo snadné podle toho, jak si to oba partneři vzájemně upraví.

Snad nic nepůsobí na manželství tak nepříznivě, jako srovnávání s jiným manželstvím. Nevyslovená slova nezpůsobí manželství tolik zlého, jako ta vyslovená.

Dvěmi, kterými se silně bouchne, otevřeš žádné srdce.

Jak je to u vás?

K. Šp.

USILUJ O DOKONALOST

„Pracovitost, zdatnost a přesnost — to je naše heslo!“

Tento nápadně umístěný nápis jsem četl v jedné kanceláři nad stolem vedoucího. Všechno tam bylo v bezvadném, zářivém pořádku. A když jsem potom viděl mladého muže a hovořil s ním, nepochyboval jsem o tom, že žije přísně a svědomitě podle své zásady. Jeden z jeho spolupracovníků to i vyjádřil: „Co myslíte, jak by to u nás asi vypadalo, kdyby takový nebyl?“

Jak docela jinak by svět vypadal, kdybychom se všichni řídili tímto heslem, bez ohledu na to, kde pracujeme a jakou práci vykonáváme. Představme si, že bychom jednou provždy přestali říkat: měl bych, lituji, to stačí, nech to tak být, to je dobré... Co by se asi stalo, kdybychom žádnou povinnost neopustili dříve, dokud bychom se jí bezvadně nezhostili. Nebylo by to lehké, ale šlo by to.

Snad jste slyšeli o Michelangelovi, který jednoho dne pracoval na mramorové soše. Zastavil se u něj jeho přítel, chvíli ho pozoroval a potom řekl: „Vždyť na této soše jsi pracoval už před třemi týdny! A také tenkrát jsi tesal nos. Myslím, že už tenkrát byl docela dobrý. Proč se s tím tak zdržuješ, vždyť je to taková maličkost.“ Sochař se ve své práci zastavil, obrátil se k příteli a poznamenal: „Pamatuj si, že dokonalost se skládá ze samých maličkostí, ale dokonalost není maličkost.“ A je tomu opravdu tak.

Žil jednou jeden ubohý chromý muž, který celé dny, od rána do večera, pracoval v malé dusné místnosti a šil postroje. Byl to sedlář. Neuměl číst ani psát a jediné, co se v životě naučil, bylo toto řemeslo. Se svým údělem nebyl spokojen a stále si trpce stěžoval. Jednoho dne přišel do městečka nový kazatel, který navštívil i tohoto muže v jeho dílně. I jemu si začal sedlář stěžovat. Pro kazatele to byla vhodná chvíle, aby si s ním upřímně a otevřeně pohovořil.

„Dobrý muži,“ pravil. „Každá práce na světě je ušlechtilá. Ani nevíš, jak záleží na tom, aby každý tvůj steh, který šiješ, byl co nejpevnější. Jakmile povolí jeden z nich, povolí za chvíli další a další, až se nakonec uvolní všechny. Buď proto poctivý a věrný v tom, co se ti zdá být maličkostí.“

Sedlář dlouho uvažoval o tom, co mu kazatel řekl. A pomalu se začínal na věci dívat jinak.

Uplynulo několik měsíců, když jednoho rána zaslechl před oknem na ulici jakýsi

hluk. Zvedl hlavu a spatřil, jak se ulicí žene splašený kůň zapřažený v kočáře, ve kterém seděla žena s dítětem. Právě v oné chvíli přiskočil jakýsi muž, chytil koně za uzdu, aby splašené zvíře uklidnil. Sedlář přiběhl k oknu a volal: „Pane, to je má uzda, tu jsem šil já, držte ji pevně, ona nepovolí!“

Za chvíli stál uklidněný kůň uprostřed ulice. Žena s dítětem byla zachráněna, protože jeho stehy vydržely.

Není v tomto příkladu naučení pro každého z nás? Vždyť všichni šijeme stehy života — na každý den. Vydrží tyto stehy v kritické chvíli? Nedokonalé a nepevné rozhodně povolí.

Víte, kdo je náš největší nepřítel, se kterým se v životě potýkáme? Přečtěte si následující řádky, v nichž se sám představí.

*Jsem mocnější než všechny armády světa.
Zničila jsem více lidí než všechny války
v dějinách.*

*Jsem nebezpečnější než střela a zničila
jsem více domovů než největší dobyvatelé
světa.*

*Nešetřím nikoho a vyhledávám oběti me-
zi bohatými i chudými, mladými i sta-
rými.*

*Rozmáhám se tak, že zachvacuji všechna
pracoviště.*

Každý rok zavraždím milióny lidí.

*Jsem neúnávná. Najdete mne všude —
v domech, na ulici, v továrnách, ve vzdu-
chu — prostě na každém místě.*

*I když přináším nemoci, potupu a smrt,
přece se mi tak málo lidí vyhýbá.*

Ničím, drtím, mrzačím. Jsem bezcitná.

Jsem tvůj největší nepřítel.

Jsem nedbalost!

Před několika lety mi moji přátelé řekli o „nejlepším opraváři bot“, který pracoval v malé zastřešené dílně. Od té doby nosím boty jenom k němu. Je opravdovým umělcem ve své práci. Snad nikdo jiný je neopraví tak dobře, jako on. Proto jsem mu jednou řekla: „Děláte opravdu dobrou práci.“

„Vím to a těší mne to. Jsem rád, že jsou všichni se mnou spokojeni. Vyplatí se dobře pracovat.“

Před dvěma tisíci lety vyráběl v Sidonu jeden muž sklenice. Na každou z nich vyryl nápis: Vyrobil Enion. Pamatuj si to!

Děláš i ty svou každodenní všední práci tak dokonale, aby na ní mohlo být uvedeno i tvoje jméno?

Usiluj o dokonalost, vyplatí se to!

Koho vůle se má tedy uskutečnit?

K velkému reformátoru Martinu Lutherovi přišel jednoho dne jeho přítel. Byl to věřící člověk, který svou víru potvrzoval modlitbami. I Otčenáš se často pomodlil. Při rozhovoru s Lutherem si stěžoval. „Nic se mi nedaří, všechno mi jde obráceně, žádné z mých přání se neuskuteční, naděje se mi hroutí a plány se mi mění. Jakoby na to, co chci já, nikdo nedbal.“

„Milý příteli, to je tvoje chyba,“ řekl Luther.

„Moje chyba? Jak to?“

„Jistěže tvoje. Proč se každý den k Bohu modlíš: ‚Buď vůle tvá?‘ Modli se raději: ‚Bože, dej, ať se stane moje vůle.‘ Pak ti to půjde, jak si přeješ. Ale pokud se budeš modlit, aby se ve tvém životě uskutečňovala vůle Boží, potom se musíš spokojit s tím, jak to řídí Pán Bůh. Nenaříkej si, je to jen odpověď na tvou prosbu. Bůh splnil přece to, co sis přál.“

K. Šp.

Jak znáš svou bibli?

JAK ZNÍ VERŠ?

Doplňte tyto známé biblické verše!

1. Svíce nohám mým,...
2. Protož jestli kdo v Kristu...
3. Na pastvách zelených...
4. Blahoslavení čistého srdce...
5. Doufej v Hospodina celým srdcem svým,...
6. Ale naše obcování je v nebesích...
7. Těš se v Hospodinu...
8. Uval na Hospodina...
9. Vira pak jest nadějných...
10. Nebo tak Bůh...
11. Blahoslavený ten muž, který...
12. A on proměňuje časy i chvíle,...
13. Ale přijměte moc Ducha svatého...
14. A bude kázáno...
15. Protož jdouce...
16. Oslavovati tě budu, Hospodine,...
17. Když spatřuji nebesa tvá...
18. Nyní pak zůstává...
19. Nermuť se srdce...
20. Potom viděl jsem...
21. Ačkoliv já vím, že vykupitel můj živ jest,...
22. Ale hleďte nejprv...
23. Ale mámt proti tobě to,...
24. Aby obrátil srdce otců k synům...
25. Nebe a země pomínou...
26. Protož nepečujte o zítřejší den...
27. Ovoce pak Ducha jesti:...
28. Blahoslavený ten muž, kterýž nechodí...
29. A pamatuj na Stvořitele svého...
30. Boj výborný bojoval...

ODPOVĚDI

1. 1. Kor. 11, 19; 2. 1. Kor. 10, 17; 3. Zalm. 23, 5; 4. Mat. 5, 8; 5. Zalm. 37, 5; 6. Fil. 3, 20; 7. Zalm. 37, 4; 8. Zalm. 11, 1; 9. Zalm. 11, 1; 10. Jan. 3, 16; 11. Zalm. 1, 1; 12. Dan. 2, 21; 13. Skut. 1, 8; 14. Mat. 24, 14; 15. Mat. 28, 19; 16. Zalm. 9, 1; 17. Zalm. 8, 4; 18. 1. Kor. 13, 13; 19. Jan. 14, 1; 20. Zjev. 21, 1; 21. Job. 19, 25; 22. Mat. 6, 32; 23. Zjev. 2, 4; 24. Mat. 4, 6; 25. Mat. 13, 31; 26. Mat. 6, 34; 27. Gal. 5, 22; 28. Zalm. 1, 1; 29. Kaz. 12, 1; 30. 2. Tim. 4, 7.

Moje návštěva Jericha

MILAN KAŠLÍK

Moje touha navštívit Jericho se mi splnila. Vůbec jsem nebyl zklamán ve svých představách. Město mě opravdu okouzlo. Po obědě jsem se usadil pod fíkovým stromem, abych se skryl před žhoucimi slunečními paprsky a pozoroval jeho ruch. Pojednou jsem byl vyrušen křikem, který ke mně doléhal.

„Přichází Ježíš, Ježíš přichází!“

„Ne, to není možné. Vždyť žiji přece ve dvacátém století.“

Již však vidím, jak lidé vyběhají z města. Všichni jdou ustrčit Pánu Ježíši. Musím se tedy přidat. Jistě uvidím nějakou senzaci. Rozhodně učiní nějaký zázrak.

Vplétám se tedy do davu starodávně oblečených mužů a žen. Prodlírám se mezi nimi, abych byl blízko a dobře viděl.

Ano, je to On, Ježíš, ten zázračný lékař a Boží Syn!

Celý se chvějí vzrušením. Co nyní udělá?

Přichází blíže a nedaleko ode mne se zastavuje. Svůj zrak obrací k fíkovému stromu a do jeho koruny volá: „Zachee, sestup dolů!“

To je divné. Nejbohatší muž ve městě a vyšplhal se na strom. Nyní slézá, přistupuje k Ježíši a společně odcházejí do jeho domu. Jsem zklamán. Domníval jsem se, že uvidím zázrak, a zatím nic. I ostatní jsou nespokojeni. Nemohu pochopit, proč právě nyní Ježíš neudělal

nějaký zázrak. Myslím, že lidé mají pravdu, když nesouhlasí s tím, že Ježíš jde na návštěvu k Zacheovi. K té pijavici lidí, která pro své pohodlí okrádá celé město.

Rozmrzele se vracím do svého hotelu a jdu spát. Zanedlouho mne však probouzí nový hluk. Dobře poslouchám a slyším zpěv, radostné volání. Co se to zase děje?

Přistupuji k oknu a nemohu věřit svým očím. Nejbohatší muž ve městě — Zacheus — kráčí ulicemi a rozdává peníze. Je to vůbec možné? Zde se musel stát zázrak. Lidé zpívají a radují se. Co se to s ním stalo?

Ježíš z něj udělal jiného člověka. A vidím, že není radostný jenom sám Zacheus. Spolu s ním jsou šťastní i jiní a jeho radost se snáší i na mne. Jásám spolu s ostatními a jsem...

Co se to děje? Otevírám oči, probouzím se z hlubokého spánku. Pod okny hučí tramvaje a auta. Uvědomuji si, že to byl jenom sen. Sen, v němž se mi živě vybavilo to, co se v Jerichu před 1950 lety skutečně stalo.

Škoda, že to byl jen krásný sen. Oč krásnější by bylo, kdyby zde byl dnes Ježíš tak jako tenkrát a mohl osobně navštívit mnohé, kteří by to tolik potřebovali.

Neměl by i tobě co říci?

Utopený orel

Jistý cestovatel, který se vrátil ze zámořské plavby, vypravoval, že se s ním na lodi vezl i orel. Byl prý ochotný a klidně se procházel po palubě, až jednoho dne se utopil v moři.

Cožpak je možné, aby se orel utopil? To zní velmi nepravděpodobně. Vždyť orel se dokáže vznášet nad mořem dlouhé hodiny a nic se mu nestane. Měl snad přistřižená křídla nebo byl raněn? Vůbec ne! Ale byl chován dlouhou dobu v zajetí. Vybrali ho jako mládě z hnízda, dali do klece, kde neměl možnost naučit se létat. Na lodi ho pustili volně na palubu. Napřed se klidně procházel, pak poskakoval a občas rozepjal i svá křídla. A pak zase hopsal dál. Zdálo se, že mu to stačí. Avšak proti očekávání se najednou vzepjal, zamával křídly, vzněsil se a ve velkém oblouku zakroužil nad vodou. Ale žel, neuměl se udržet ve vzduchu. Sněs se na vodu, jakoby si chtěl sednout a tu teprve poznal, v jakém je nebezpečí. Zoufale mával křídly, ale už se nevzněsil. Ať se sebevíc namáhal dostat se vzhůru, křídla ho nenesla. Byl to zoufalý boj o život. Pomalu se potápěl. Lidé na palubě by mu rádi pomohli, ale nešlo to. „Jak je žalostné vidět tak nádherného velkého ptáka úplně nemohoucího. Jeho křídla nejsou k ničemu,“ říkali.

Tak se vede v životě i mnohému člověku. Bůh nám dal křídla víry, abychom se na perutích modlitby vzněsli k němu blíž. Na křídlech víry se máme možnost už nemá moc ani hřích, ani smrt. Ale

vznést do onoho lepšího světa, v kterém mnozí vůbec nepoužívají svých křidel. Snad byli také dlouhou dobu v zajetí hříchu, neměli možnost naučit se vzletnout, pozvednout svou mysl k Bohu. A když se jim naskytne přece příležitost, aby se o to pokusili nebo dostanou-li se do nějaké životní situace, v které cítí potřebu modlit se a povznést se k Bohu, pak jsou žalostně nemohoucí. Pohltí je těžkosti života a umírají bez pomoci.

Je to však nutné? Cožpak tomu nelze předejít? Jistě ano. Tak jako se pták musí učit létat, protože ani jemu to hned nejde, tak i člověk se musí víře učit. Víra znamená vzít Boha za slovo, odvážit se spolehnout na jeho slovo. Napřed v maličkostech — a přesvědčím-li se, že Bůh za svým slibem stojí, ověřím-li si, že mi Bůh svůj slib napsaný v Písmu svatém splnil, pak moje víra roste a sílí. Vyslyšená modlitba je osobní zkušenost s Bohem. A to je nejsilnější vzpruha pro další život víry. Kdo to prožil, toho víra je pevnější. Takový člověk už není žalostně nemohoucí. Prochází sice také těžkostmi života, ale Bůh ho z nich vytrhne. Nová zkušenost mu dává radost v Bohu, takže miluje Boha z celého srdce. O takovém věřícím Bůh praví: „Poněvadž mne zamiloval, vysvobodím jej a vyvýším; nebo poznal jméno mé. Vyzývati mne bude a vyslyším jej; já s ním budu v souzení, vytrhnu a oslavím jej. Dlouhostí dnů jej nasytím, a ukáži jemu spasení své.“ (Žalm 91, 14–16)

K. Šp.

CO NÁM ŘÍKAJÍ

DNI?

Včerejšek sice již zapadnul do moře věčnosti, ale jeho poselství k tobě stále ještě mluví živou řečí:

„Jsem pro tebe víc, než jen utržený lístek v kalendáři. Jmenuji se Zkušenost a Vzpomínka. I když jsem se již od tebe vzdálil, jsem ti stále užitečný a prospěšný. Děti, které nedbají na rady svých rodičů, chci naučit rozumnosti a rozvážnosti. Těm, kteří ve svém srdci živí nenávist, pomstu a závist, připomínám hrůzy války. Mám i poselství pro ty, kteří zapomínají na Boha. Vždyť věrnost a zbožnost dítek Božích v minulosti jsou nám příkladem, že se vyplatí s Bohem chodit. Zkušenosti, které jsme včera s Bohem učinili, jsou dnes naším učitelem a rádcem.“

DNEŠEK

TI MÁ TAKÉ CO ŘÍCI

„Moje jména jsou Činnost a Bdělost. Jak často se mnou jednáš nevďěčně. Vzpomínáš na včerejšek, těšíš se na zítřek a přitom přehlížíš všechny hodnoty, které ti přináším. Využij mne! At jsi malý nebo velký, zdravý nebo nemocný, bohatý nebo chudý — vždy ze mne můžeš mnoho získat. Držím ve svých rukou nejenom pozemská bohatství, ale i věčné hodnoty. Jsem vlastně Boží milost, jež se přiblížila až ke tvé ruce. Nečekej a neváhej, ale ber dokud jsem zde. V noci odejdu a již nikdy se k tobě nevrátím.“

A JAKÉ POSELSTVÍ MÁ PRO TEBE ZÍTŘEK?

Jmenuji se Tajemství. Je dobře, když víš, že přijdu, ale příliš se se mnou nezabývej. I když bys mne chtěl dnes co nejvíce poznat, přece ti zůstanu ukryt. Činím tak proto, abys více důvěřoval Bohu. Včerejšek a dnešek již vydali své svědectví o Bohu a já je chci doplnit: Ježíš tě miluje. A proto mi možná svěří pro tebe i zkoušku a bolest. Nezapomeň však, že tak učiní jenom tehdy, když tě bude chtít přiblížit více k sobě. Necháš-li se Jeho milující rukou vést, potom my tři odejdeme, abychom učinili místo Věčnosti, která bude tvoje.

„Kdo věří v Syna Božího, má svědectví sám v sobě... A toť jest svědectví to, že život věčný dal nám Bůh, a ten život v Synu jeho jest.“ (1 Jan 5, 10. 11)

ZPRÁVY Z KMK

Ve dnech 21.—23. června 1972 se konalo v Piešťanech zasedání mezinárodního výboru Křesťanské mírové konference. Hlavní referáty přednesli generální biskup Slovenské evangelické církve a. v. Dr. Ján Michalko, který je členem pracovního výboru KMK, a generální tajemník KMK Dr. Károly Tóth. Na této konferenci bylo s povděkem konstatováno, že první polovina roku 1972 přinesla značné uvolnění v mezinárodní situaci. V posledních měsících byly učiněny významné kroky na cestě k upevnění bezpečnosti a spolupráce na evropském kontinentě.

Již 27 roků uplynulo od chvíle, kdy na japonská města Hirošimu a Nagasaki byly srženy atomové bomby. K tomuto smutnému výročí vydala Křesťanská mírová konference prohlášení ke všem církvím. Vyzývá v něm všechny křesťany, aby již nikdy nedopustili něco podobného, co se stalo v Nagasaki a v Hirošimě.

Na pozvání některých církví a regionálního výboru KMK přijeli v září letošního roku do Evropy zástupci japonských křesťanů. Při této příležitosti navštívili Československo, Polsko, Maďarsko, Německou demokratickou republiku a SSSR. Cílem návštěvy je navázání kontaktů s evropskými církvemi a prohloubení spolupráce především na poli mírové práce.

FRAGMENTY MARKOVA EVANGELIA?

Mezi svitky objevenými u Mrtvého moře, byly nalezeny i dva malé zbytky svitků, které vědci důkladně prozkoumali a zjistili, že jsou to fragmenty Markova evangelia. Jsou psány řecky a odborníci jsou přesvědčeni, že pocházejí z roku 50 po Kr. Jestliže je možné jejich identifikaci považovat za správnou, pak tyto texty jsou nejstaršími novozákonními rukopisy, jaké dosud byly nalezeny. Až dosud byl za nejstarší považován zlomek Janova evangelia, který je uložen v knihovně Johna Rylandse v anglickém Manchesteru. Ten pochází asi z roku 135 po Kr.

KATOLICKÝ KŘEST V REFORMOVANÉM KOSTELE

Při příležitosti světového modlitebního týdne za jednotu křesťanů pokřtil katolický kněz při bohoslužbách v evangelickém reformovaném kostele v Bielu dvě děti. Křest vykonal podle katolické liturgie. Jedno z dětí pocházelo ze smíšeného manželství, protože jeden z rodičů byl protestant a druhý katolík. Rodiče druhého byli evangelici. Tímto aktem mělo být vyjádřeno, že rozdílné křesťanské církve vzájemně uznávají křest. Ve Švýcarsku probíhají v současné době mezi různými křesťanskými církvemi jednání, při kterých má být vypracována společná křestní formule.

„CESTA KE KRISTU“ V HEBREJŠTINĚ

Známa kniha E. G. Whiteové „Cesta ke Kristu“ byla nyní přeložena do hebrejštiny. Je to první kniha této autorky, jež byla vydána pro Židy. Překlad pořídila jedna učitelka, která prohlásila, že se nemůže ubránit dojmu, že „Cesta ke Kristu“ byla napsána právě pro Židy.

BIBLE V 1457 JAZYCÍCH

Podle poslední zprávy vydané Spojenými biblickými společnostmi je bible přeložena již do 1457 jazyků. V nejvyšším počtu jazyků je na prvním místě Afrika. Tam je možno přeložit si bibli nebo její jednotlivé části ve 445 jazycích. Na druhém místě je Asie se 383 jazyky, potom následují Latinská Amerika s 218, Austrálie a Oceánie se 182, Evropa a Severní Amerika s 53 jazyky. K tomuto výčtu je třeba přidat ještě dva překlady do mezinárodních jazyků. Zajímavé je i číslo udávající počet rozšířených biblí. V roce 1971 jich bylo prodáno 122 071 130.

NOVÝ PŘEKLAD BIBLE V BULHARSKU

V současné době pořizují v Bulharsku nový překlad bible. Po sedmileté práci byl nyní dokončen Nový zákon a Žalmy. Na překladu pracují pravoslavní odborníci. Text však čtou i římskokatoličtí a protestantští teologové, kteří mají možnost uplatnit své připomínky. Podle jejich vyjádření je nový text přijatelný pro všechny bulharské křesťany. Očekává se, že tento překlad bude brzy vydán, protože již probíhá jednání mezi bulharskými církvemi, Spojenými biblickými společnostmi a příslušnými státními orgány.

KNĚŽÍ ŽÁDAJÍ O UVOLNĚNÍ

Ve Francii, Itálii a Spojených státech amerických jsou v poslední době k dispozici údaje, které podávají přehled o počtu žádostí o uvolnění, jež posílají římskokatoličtí kněží do Vatikánu. Tato čísla, v nichž jsou shrnuty statistické údaje z let 1963—1969, byla předána již před delší dobou biskupům.

Prošetřovalo se celkem 8 287 žádostí. Bez předchozího udělení souhlasu opustilo asi 2 800 kněží úřad. Jako hlavní důvod je v 75 procentech žádostí uváděn celibát a ve 25 procentech jsou to jiné důvody (osamělost, nedostatečná příprava v semináři a často i sociální otázky).

POTRATY U MLADÝCH DÍVEK V ANGLII

V Anglii povážlivě stoupá počet potratů u mladých dívek. Tak např. v roce 1971 se oficiálně podrobilo potratu 1791 dívek mladších 16 let. „Bude-li po celý rok tak vysoký počet potratů jako tomu bylo v prvních čtyřech měsících, pak se dá očekávat, že jejich počet dosáhne v prosinci 3 000.“ Toto prohlášení učinil na konferenci Společnosti pro ochranu nenarozených dětí Dr. M. White z Kirkby.

V NSR UBÝVÁ PROTESTANTŮ

Ve Švýcarsku dosáhli již v šedesátých letech katolíci většinu nad protestanty. V Německé spolkové republice tvoří na počet sice většinu protestanté, ale v porovnání s počtem obyvatelstva klesli již pod 50 procent. Zatímco v roce 1960 bylo 51,1 procenta evangeliků, v roce 1970 klesl jejich počet na 49 procent. U katolického obyvatelstva počet nepatrně stoupá: ze 44,1 procenta v roce 1960 na 44,6 procenta v roce 1970. Více vzrůstá počet těch, kteří jsou buď bez vyznání nebo se hlásí k jiným náboženským denominacím.

AFRIČTÍ POLITIKOVÉ ODSUZUJÍ MISIONÁŘE

„Za zkaženost politického a sociálního systému v Africe nesou větší odpovědnost někteří misionáři a církevní instituce než kolonialisté a vojáci.“ To jsou slova Dr. Gideona Cyruse M. Mutisa, který je profesorem na universitě v Nairobi. Dále uvádí, že není jiná cesta k dosažení sociální a politické spravedlnosti, než aby lid zbavil moci elitu vychovanou misionáři a převzal vládu do svých rukou.

DNEŠNÍ AMERIKA

(Převzato z časopisu „These Times“ vydávaného církví adventistů s. d. v USA)

Zločinnost — V USA vzrůstá každým rokem o 11 procent. Každý Američan na ni doplácí 248 dolarů ročně.

Znečištění — Obyvatelé USA tvoří dnes asi 5,7 procenta světového obyvatelstva. Spotřebují však 40 procent světových přírodních zásob. Na znečištění světa (ovzduší, vody a životního prostředí) se však podílejí 50 procenty. Každý rok Američané vyhodí 48 biliónů plechovek, 28 biliónů lahví, 20 miliónů tun papíru, 100 miliónů pneumatik a 7 miliónů automobilů. Americké továrny „vyprodukují“ ročně 172 miliónů tun kouře a popílku a životní prostředí „obohatí“ 165 milióny tun pevných odpadků.

Chudoba — Kdyby všichni chudí v USA byli soustředěni jen do určitých států, pak by osídili území, které dnes tvoří americké státy Alabama, Georgie, Louisiana, Mississippi, Tennessee, Kentucky, Jižní Karolína a Západní Virginie.

V americkém státním rozpočtu se v roce 1969 počítalo na chudé pouze se 76,86 dolarů na osobu. Přitom Spojené státy vyrobí tolik potravin, že by celková jejich hodnota stačila pokrýt kalorickou spotřebu všech obyvatel USA a navíc ještě Austrálie, Brazílie, Burmy, Kambodži, Dánska, Etiopie, Finska, Řecka, Francie, Maďarska, Norska, Filipín, Portugalska, Rhodesie, Singapuru, Švýcarska, Tuniska, Uruguaye, Venezuely, Vietnamu, Jemenu, Jugoslávie a Zambie. A přece v USA každým dnem hladoví 10 miliónů osob.

Kdyby děti byly vedény k tomu, aby své každodenní nenáročné povinnosti braly jako úkol, který jim ukládá Hospodin, jako školu, v níž se mají naučit sloužit věrně a poctivě, oč radostnější a čestnější by se jim zdála jejich práce. Brát každou povinnost, jako by to byla práce pro Hospodina, mění i tu nejvšednější činnost v potěšení a spojuje jejího vykonavatele na zemi se svatými bytostmi, jež konají vůli Boží na nebi.

Abychom dosáhli úspěchu v tomto svém pozemském životě a abychom získali budoucí život, je závislé na tom, jak úspěšně a svědomitě plníme své povinnosti i v maličkostech. V každém díle Božím se zračí dokonalost, ve velkém právě tak, jako v nejnepatrnějším. Světy ve vesmírném prostoru stvořila táž ruka, která s tak naprostou dokonalostí stvořila polní kvítí. A jako je Bůh dokonalý ve svém oboru, tak bychom i my měli být dokonalí ve svém oboru. Dokonalá povaha, silná a krásná, vzniká plněním jednotlivých povinností.

A náš život by se měl vyznačovat věrností, jak v našich největších skutcích, tak i v těch nejmenších. Naši životní cestu uhladí poctivost i v maličkostech a drobné skutky věrnosti a laskavosti. A až naše pozemské dílo skončí, shledáme, že každá z drobných povinností, kterou jsme věrně splnili, přispěla svým nesmazatelným dílem k dobrému.

E G W